

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer, izmisti nečetje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnništva telefon št. 85.

Klerikalna hinavščina.

V zadnjih letih so klerikalci kar goreli za splošno in enako volilno pravico in so v tem oziru delali socialnim demokratom najizdatnejšo konkurenco, ki je postala naravnost umazana, ko je krona naenkrat zaželela, da naj se prekucne stari državni zbor in na njegovo mesto postavi ljudski zastop, soneč na splošni in enaki volilni pravici.

Z brezprimernim fanatizmom so se klerikalci zavzemali za splošno in enako volilno pravico, trdno upajoč, da jim prinese popolno zmago in da jih napravi za absolutne gospodarje v državi. A ta upanja se niso izpolnila. Vsa umazana konkurenca socialnim demokratom ni nič pomagala. Prve volitve na podlagi splošne in enake volilne pravice so prinesle socialnim demokratom uspeh, kakršnega še sami niso pričakovali.

V tistem trenutku se je ohladila klerikalna vna za splošno in enako volilno pravico in zdaj popolnoma zmrznila. Zgodovina volilne reforme za nižjeavstrijski deželni zbor je razkrila vso klerikalno hinavščino v tej zadevi.

Med prvimi stvarmi, s katerimi se je bavil državni zbor, je bil socialnodemokratski predlog, naj se uvede splošna in enaka volilna pravica tudi za deželne zbore. Takrat se klerikalci še niso upali z barvo na dan. Markiralni so novič svoje navdušenje za splošno in enako volilno pravico in tudi ljubljanskega škofa Sancho Pansa dr. Janez Evang. Krek je imal oštariško pridigo, v kateri se je navduševal za splošno in enako volilno pravico.

Na nižjeavstrijskem so imeli klerikalci prvič priliko, da z dejanji dokažejo svoje mišljenje in tu so uprizorili politično sleparstvo prve vrste.

Slaboglasni Gessmann je kot deželni odbornik pripravil načrt za uvedbo splošne in enake volilne pravice. Pripravil je ta načrt, da ga uporabi kot pesek v oči, zakaj kot komander klerikalnih čet je natančno vedel, da njegov načrt ne bo sprejet. Res so klerikalci odklonili uvedbo splošne in enake volilne pravice in so Gessmannu naročili, naj sestavi drug načrt, s katerim se ustanovi nova splošna kurija za deželni zbor.

Gessmannov prvi načrt ni bil nič drugega, nego hinavska reklama, kajti drugi načrt je naravnost ropar-

ski atentat na pravico tistih slojev, ki sedaj nimajo volilne pravice za deželni zbor.

Po starem volilnem redu so imeli v peti kuriji volilno pravico vsi polnoletni državljani, ki so pol leta stanovali v kakem kraju. Človek bi mislil, da se bodo klerikalci pri kovanju take kurije za deželni zbor držali vsaj tega, kar je pred splošno in enako volilno pravico veljalo za državni zbor. Toda ne. Tisti Gessmann, ki je najprej za reklamo razobesil zastavo splošne in enake volilne pravice, je sedaj za novo kurijo napravil načrt, ki je naravnost škandalozen. Ne le da predlaga kot pogoj za volilno pravico, da mora volilec tri leta stanoovati v kakem kraju, dočim zahteva državnozbornski volilni red le enoletno prebivanje, nego šel je še dalje. S prav grdo zvižjačo hočejo klerikalci ukrasti na tisoče delavcem volilno pravico sploh. Uporabili so za to besedo »Gemeindeglied«. Nižjeavstrijski deželni zakon deli prebivalce v različne vrste in ena teh vrst obsega vse »Gemeindeglieder«. Klerikalci hočejo, da naj ima volilno pravico samo takozvani »Gemeindeglied«. To pomeni, da bodo imeli v splošni kuriji samo tisti ljudje volilno pravico, ki prebivajo tri leta na Dunaju in ki imajo ali domovinsko pravico na Dunaju ali posestvo ali paplačajok kak direktor ali davek.

Grjega sleparstva, grjega roparskega atentata na pravice tisoč in tisoč delavcev svet še ni videl. Tu se je razkrinkala vsa hinavščina klerikalcev.

Seveda je ta sleparski poskus naletel na najhujši odpor vseh svobodnomiselnih strank in roko v roki gredo v boj proti tej klerikalni nameri vsi neklerikalni elementi s tako vehemenco, da so klerikalni listi že začeli reterirati in je upanje, da bo klerikalna stranka v tem boju premagana.

Za nas je ta dogodek velezanimiv. Saj vemo, da je tudi dr. Krek že začel gledati splošne in enake volilne pravice reterirati, saj vemo, da klerikalci vseh narodnosti tvorijo pravzaprav eno samo brezdomovinsko stranko in saj vemo, da slovenski klerikalci niso nič drugega kot privesek nemške klerikalne stranke, ki jo vodi Gessmann.

Dvojno lice avstrijskih Nemcev.

Iz Prage, 23. sept.

Znano je, da se Nemci iz države sramujejo za svoje avstrijske rojake prav tako, kakor za pruske preganjence Poljake. Sramovali bi se lahko za avstrijske bolj, sicer na Pruskem so Poljaki v tako neznatni manjšini, da imajo hakatisti vsaj po svojem pravu pesti pravico in upanje, da dosežejo svoj cilj, namreč jezikovno enotnost dežele — seveda objektivno opazovalec ne pripoznava niti te pravice, niti ne misli, da bi se Prusom to iztrebljenje (ausrotten!) posrečilo, prav tako, kakor ne more misliti, da bodo Nemci v Avstriji še dolgo gospodovali kot »Herrenvolk«. Izobrazba ni več njihov monopol, zato se jim začenja trgati tudi politična moč. Tudi Nemci so se seznanili z nemško »enotno« kulturo, sicer v kerist te kulture kot kulture, a v škodo nemškega gospodarstva; ne na škodo Nemcev, ker izgube le, kar so si po krivici pridobili, kar jih ovira v pravi kulturi. Pravi nemški naprednjaki tudi pomagajo, da se otrasejo te cokolje, ki se ji pravi »Herrenvolk«. Slovani store tudi svoje. S tem da pokazemo svet, kako delajo Nemci v enem kraju, osvetljujemo njihovo delovanje v drugem z bengalsko lučjo druge strani. Narodno razdelitev Češkega — in Štajerskega. Tam jo hočejo Nemci, tu se je branijo, še predno si jo upajo Slovenci zahtevati. Solstvo nemških manjšin — in slovensko v krajih z nemško večino, ali pa še najboljša primera: stotisoči Čehov na Dunaju! Povsod tako! Povsod so Nemci zatirani, Slovani pa gospodstvaljani, tiranski!... Zaduje dni nam je zopet »Slovenec« podal krasen prispevek, ko je poučil Slovence o čeških naprednih Nemcih, kako ljubijo Svobodno misel. Seveda je koval za Rim; on, ki ima sicer narodnost v najemu, se ni sramoval citirati svoje najhujše sovražnike, narodne in kulturno — politične: protiklerikalne nemške časopise, da je le našel glas, ki blati praški svetovni kongres Svobodne Misli! Niti na misel mu ni prišlo razložiti, za kaj so ti Nemci tako pisali. Ne ve, (ker noče vedeti), da so Nemci kar besneli, ko so slišali, da bo kongres v slovenski Pragi, dočim zaradi nemškega tiranstva še nikdar ni mogel zasedati v kakem

nemškem mestu Avstrije! Pa so še skrivali svojo jezo, da se ne bi pred tuje osmešili, da ne bi pokazali vse nagote svojega lažnaprednjaštva. Šele ko je kongres obdobil nemška nasilstva v Prachatiah, potem šele so zagnali krik! Kako tudi ne bi, ko jim je Svobodna Misel tako globoko segla v njihovo kosmato vest! Če niso hoteli potrpati se na prsi in priznati nekulturno svoje delovanje, so morali poskusiti, da osmešijo sodnika. In sodnik, kongres Svobodne misli, jih ni v svojem protestu niti imenoval, ampak obdobil le splošno vsako nasilje proti manjšinam! Krivci so se čutili prizadete ter napadli nesramno in nestvarno vzvišenega objektivnega, nepristranskega sodnika. Saj je bila na kongresu tretjina Nemcev, protest pa soglasno sprejet. Šele ko je nemško časopisje zagnalo krik in vik, ki je moral razburjati, potem šele so se pokazala mala nasprotstva, a le med posamezniki, in še ta so bila hitro poravnana. Nezmislil je torej govoriti o »nezmožnih« udeleženceh kongresa. Vse narodnosti, ki so bile zastopane, so bile na tem kongresu zastopane po svojih ljudeh, večinoma svojih najboljših ljudeh, ki svoje narodnosti niso prodali, če so branili pravico. Najprej moramo biti pošteni ljudje, potem šele smo dobri narodnjaki; kdor pa ne zna biti človek, od tega tudi narodnost ne bo imela dobička, pa naj še tako kriči, da je naroden. Pa s tem ne mislimo poučevati »Slovenca«, ki se mora svojih dogem držati tudi če ve, da nimajo zmisla — naš namen je le pribiti, da so imeli praški Nemci nečiste namene, ko so blatili Svobodno Misel, da so iz narodnega šovinizma zatajili svoje »napredno« mišljenje, o katerem so s tem pokazali, kako »globoko« je bilo; pribiti dvojno njihovo lice, pokazati zopet eno globoko luknjo v njihovi kulturi. Egoizem — krasna stvar, saj si ne moremo življenja brez njega niti predstavljati — a priznavati ga moramo tudi drugim, ne le sebi, potem šele smo kulturni. A kako merijo Nemci nam in kako sebi! Za 5% kranjskih Nemcev kar dve popolni gimnaziji, dočim pripadajo na Slovence tri (kadar bodo slovenske!) Koliko je nemških uradnikov na Kranjskem — pa pogledimo kako hočejo Nemci tam, kjer imajo večino: sploh nobenega češkega sodnega adjunkta nočejo pripustiti v »svoje« ozenlje, in svoje imenujejo vse,

kjer jih je nad 50%. Protikvalifikaciji hočejo, da se vrše imenovanja, če ni kvalifikovanih Nemcev! In pri tem ne smemo pozabljati, da je Čeh več č nemščine, ki torej uraduje v nemškem jeziku prav tako dobro, kakor bi uradoval v materinščini, dočim nemški uradniki pri nas ali sploh ne morejo uradovati v slovenščini, ali pa lomijo slovensčino tako, da trpi uradovanje. Mnogokrat pasejo iz tega vzroka lenobo, dočim morajo njihovo agendo izvrševati Slovenci, ki delajo torej za dva. — 36 mest sodnih adjunktov zahtevajo zdaj zase, kvalifikovane uradnike pa imajo samo tri, če bi se izvršilo imenovanje po ustanovljenem redu; torej zahtevajo, da preskočijo nekvalifikovani Nemci kvalifikovane Čeha in to kar 146 takih Čehov. — Če bi šlo v slovenskih deželah po istem principu, kako drugače bi bilo vse! Nobenega nemškega uradnika na Kranjskem, tretjino slovenskih na Štajerskem, navno toliko na Koroškem, skoro polovico na Primorskem razen hrvaških! — Pa kaj bi govorili — Nemci so »Herrenvolk«, imajo svojo kulturo in zgodovino — mi pa nič — hvalezni bodimo, da nam hočejo Nemci sploh uradovati!

Deželni zbori.

Gradec, 24. septembra. Novi rektor graškega vseučilišča dr. Hanaušek je storil obljubo kot poslanec-virilst. — Posl. Kurz je predlagal, naj se prepove izdelovanje in uvoz rastlinske masti, ker se s tem dela škoda kmetovalcem. Ugovarjal mu je posl. Resel. Predlog se je izročil odseku. — Posl. dr. Hrašovec je utemeljeval predlog, naj se ustanovi v Grižah pri Celju vzorni vinograd. Predlog se je izročil vinorejskemu odseku. — Posl. Wastian se je pritoževal, zakaj se zavlačuje zgradba zelo važne železnice Maribor-Lučane-Zeleni Travniki ter predlagal, naj se dovoli v ta namen milijon kron v temeljnih akcijah, ki se naj izplačajo v petih letih po 200.000 kron. — Posl. dr. Jurtela je interpeliral namestnika, zakaj ptujski mestni magistrat zavlačuje neko stavbno dovoljenje.

Celovec, 24. septembra. Pri poročilu o računskih zaključkih deželnega šolskega zaklada za leto 1905. in 1906. se je razvnela ostra šolska debata. Poročevalec dr. Steinwender je namreč predlagal, naj se de-

LISTEK.

I. S. Machar.

Literarni portret.

Orisati mi je eno najizrazitejših, da največjo individualnost in največji talent češke moderne, smelo trdim, enega največjih sodobnih Čehov sploh. Ako se govori o češki struji realizma, o tej struji, ki ni le politična, ampak glavno kulturna, za devamo ob imenu profesorja Masaryka takoj tudi na ime Jana Svato-pluka Macharja. In kakor je prof. Masaryk, lahko trdimo, najopravičenejši zastopnik češkega naroda v filozofiji, njen vrhunec v tej dobi, tako je Machar najizrazitejša prikazen češke književnosti našega časa. Slovenci govorimo veliko o kulturnem stiku s češkim narodom, čigar razmere so našim slovenskim podobne, ki se ima boriti z istim sovražnikom na zunaj in last not least — na znotraj, oba naroda imata, kakor pravimo, reševati problem malih narodov. In zveče tolikemu poudarjanju slovenske vzajemnosti in zlasti slovensko-češke, se proketo slabo poznamo. In vendar so Čehi oni slovenski narod, o katerih bi se lahko trdilo z isto opravičenostjo,

kar trobijo Francozi o sebi: »La France marche à la tête de la civilisation«. In Čehi stopajo na čelu Slovanom v kulturi. »Od Čehov se imamo veliko učiti« se sliši tolikokrat že obrabljena, da, nesлана fraza. Da, učiti se moramo in zato je treba imeti bistre oči in znati ločiti pravo zlato od neplemenite rude. »Aus Norwegen, Italien, Russland schleppt man neu entdeckte Geister her, Oesterreich kennt aber einen Macher nicht« kliče z ogorčenjem dr. Herbatschek v bivši reviji »Der Weg«. In kaj naj rečemo mi Slovenci? Vse ono, kar biča Machar v svojih pesnitvah, vse ono hinavstvo, plitvost, frazerstvo, neodkritost »rodoljubov in poklica«, vlada tudi pri nas. Kar naslavlja Machar na češko adresu, velja prav tako tudi za Slovence. In baš radi svojega idejnega obsega in radi resničnosti teh idej in radi poguma, s katerim jih je Machar izrekel, je Machar tako velika in izrazita prikazen. Zdi se mi torej, da bi bilo pravo razodetje Slovence, ako bi se jim podal ta pesnik in mislec, vsaj v izboru najznačilnejših pesni v slovenski obleki.

Orisati hočem na kratko Macharjevo življenje. J. S. Machar se je rodil v mestecu Kolinu ob Labi 29. februarja 1864. Oče mu je bil nadmlinar v skromnih razmerah. Dasiravno se je rodil v Kolinu, mu je postal drugi rojstni kraj Brandýs pri Pragi,

kamor se je oče preselil s celo rodinjo. Tu je ostal tudi še po zgodnji očetovi smrti, ko je dovršil komaj tretji razred ljudske šole. Očeta nam opisuje Machar sam jako plastično v svojem spisu »konfese literáta« tako, da ga vidimo kakor živega pred seboj: po postavi orjak, po značaju dobičična, po mišljenju »veliko dete«, večni romantik in optimist! In tega velika je pobrala jetika, ki jo je dobil vsled prahu po mlinih. Kot otrok je bil Machar silno, naravnost patološko občutljiv; pri količkaj ganljivih pesmih v šoli je jel tako jokati in tuliti, da so morali nehati peti. Kot deček je bil malobeseden in samotarski. Po ljudski šoli je obiskoval še meščansko šolo in šele potem vstopil v tako imenovano »akademično gimnazijo« v Pragi. Tam je preživel trda in huda dijaška leta in stradal, da se Bogu usmilil. Dolgo vrsto let je jedel le enkrat na dan kaj toplega, malo mleka ali juhe, in le svojji močni naravi se je imel zahvaliti, da je prenesel to. V šesti šoli je dobil vsled svojih svobodnomiselnih verskih nazorov, ki jih je predkrito zaupal nekemu prijatelju, in po zaslugi kateheta Dorovina, elegantnega gizdalina, ki je bil vse preje nego duhovnik, — consilium abundi. Šel je na gimnazijo na Mali strani. Po maturi je odslužil prostovoljsko leto v Pragi, bil potem vpisan na pravniški fakulteti, a pu-

stil pravo, se dal aktivirati in postal častnik. Toda pustil je to službo in prišel po zaslugi dvor. svet. prof. Alberta za uradnika v »Bodenkreditanstalt« na Dunaj, kjer živi še zdaj.

Pesnitvi je začel Machar že na nižji gimnaziji in že takrat izdal prve pesmice. L. 1882., ko je bil star sedemnajst let in bil v četrti šoli, so namreč izšle prve njegove pesmi v časopisih »Světovzor« in »Ruch«. Prvo zbirko pesmi je izdal kot abiturient pod naslovom »Confiteor« 1887. Knjiga je vzbudila takoj občno pozornost in zanimanje, pa tudi napade od strani starih parnasovcev in patentiranih literatov. Že ta prva knjiga ima v sebi znake, da je izšla iz onega soparnega, ozkosrčnega češkega miljeja in da se je rodila iz globoke, resnične bolesti nad vso to strašno praznoto in plitvostjo. Toni, ki jih je ubral v tej knjigi, so za dolgo dobo karakteristični zanj. »Vstupni dialog« se obrača proti utilitarnistični tendenci in proti pedagogični vlogi poezije (torej ista ideja kakor v Prešernovi »Novi pisarji«). Poezija ima pravico izražati dobo in jo tudi soditi. Verz mu je lahek, prirodni in ne prisiljeni in se dotika semtertja naravnost proze; v tem oziru je pravi kontrast in antipod pompozne Vrehlikega. Nekaka nervozna naglica je v njegovem verzu in nervozna je tudi ljubezen, ki jo izraža;

on čuti fino in čisto novo. Primerjalo se je že Macharja že z Lermontovom, Mussetom in Heinejem in res spominja na te velike duhove, toda ta podobnost se tiče le bolj zunanje oblike — kajti Machar je Machar, star borec, »ein alter Kämpfer«, kakor ga imenuje Hoffmann v »Literarisches Echo«, — individualnost tako izrazita in močna, da ji med Čehi niti drugod ni para.

Sledile so druge zbirke: »Bez názvu« (1885.—1888.) izšla leta 1889. ali kakor jo je pozneje prekrstili »Confiteor II.« Ta zbirka ima isto katarakteristiko kakor prva, le jezik je bolj oglašen in ni več tako hrupav. V tem in še marsikaterem drugem oziru me Machar spominja Askerc, ki mu je soroden po duhu, le da Askerc nima toliko Macharjevega sarkazma.

V tej knjigi je pesnik bojevitejši in ima že veliko zalogo ironije, ozki, površni, politikastrski, prazni češki zrak duši pesnika. V letih 1886.—1889. je nastala »Třetí kniha lyriky« in izšla l. 1892. To je sama intimna erotika. Moderni češki kritik Salda jo šteje med najboljše Macharjeve stvari, če se jo vzame s stališča čiste, breztendenčne umetnosti. Isto velja o zbirki »Pele-Mele« izšli leta 1892.

Nekaj popolnoma novega in posebnega je pa zbirka z naslovom

želni šolski svet naprosi, da dovoli glede šolskega obiska tiste olajšave, ki so potrebne za kmetijstvo, a pri kaznovanju zaradi šolskih zamud se naj upoštevajo dejanske razmere. Proti temu se je oglasil šolski ravnatelj M. A. Tattersdorfer, ki je rekel, da so si klerikalci izmislili pritožbo o preveliki strogosti takih kazni ter so s tem tudi agitirali pri zadnjih državnoborskih volitvah. Šolski obisk je v nekaterih okrajih tako zanikern, da bi bilo treba prositi deželno šolsko oblast še za večjo strogost. — Posl. Breitegger je rekel, da bi učiteljsvo z intenzivnejšim poukom lahko preprečilo mnogo šolskih zamud. — Posl. Fischer je povedal, da je pomanjkanje poslov krivo slabemu šolskemu obisku, ker kmetje potrebujejo otroke za delo. Deželni predsednik baron Hein je imenoval porabo otrok pri kmetijstvu za nezasiščen egoizem delodajalcev. Posl. dr. Lemisch je rekel, da bi morali šolski nadzorniki in učitelji s prebivalstvom bolj izhajati. Poslanec dr. Angerer je imenoval vso debato za boj reakcije.

Dunaj, 24. septembra. V četrtkovi seji nižjeavstrijskega deželnega zbora pride na vrsto sprememba deželnega volilnega reda. Odsek je Gessmannov načrt v marsičem spremenil, vendar niti krščansko-socialni delavci niso zadovoljni z reformo, temuč so poslali večini deželnega zbora spomenico, naj se za vsakomur, ki biva v občini tri leta ne glede na to, ali ima občanstvo ali ne, volilna pravica za deželni zbor.

Lvov, 24. septembra. Vsi deželnozborni klubi so razpravljali včeraj o načrtu volilne reforme poslanca dr. Bobrzynskega. Po tem načrtu bi štel galiski deželni zbor 12 virilistov in 204 izvoljene poslance, katerih polovica bi se izvolila na podlagi splošne, direktne in tajne, a ne popolnoma enake volilne pravice, temuč deloma na pluralnem zistemu. Ostala 102 poslance bi poslale kurije, in sicer kmetijska kurija 48, kurija izobražencev — osebe z visokošolsko izobrazbo, ki plačujejo osebne dohodnine najmanj 100 K — 28 poslancev, kurija veleindustrije in trgovine 16 poslancev in obrtna kurija 10 poslancev.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 24. septembra. Ministrski predsednik baron Beck se poda že 3. oktobra z avstrijskimi ministri v Budimpešto, da se nadaljujejo nagodbena pogajanja. Poprej pa si obe vladi izmenjata nuncijska.

Imenovanje sodnikov na Češkem.

Praga, 24. septembra. Pričakovano imenovanje sodnih uradnikov na Češkem, kar vzmernirja in razburja oba politična tabora že toliko časa, se odloči v jutrišnjem ministrskem svetu. V političnih krogih ne verujejo, da bi češka ministra dr. Fořt in dr. Pacak odstopila, ako tudi češke stranke ne bodo zadovoljne z imenovanjem. Sploh se ministra nista mudila zadnje dni v Pragi toliko zaradi teh imenovanj, temuč da razjasnita stališče čeških strank napram vladi, t. j. da se pridobe češke stranke za nagodbo.

Ogrska politika.

Budimpešta, 24. septembra. V ogrskih političnih krogih zatrdjajo, da ljudska stranka izstopi v najkrajšem času iz koalicijske. To se zgodi najpозnejše takrat, ko pride vlada

pred parlament s konkretnimi predlogi o nagodbi. Novi vodja stranke postane zbornični podpredsednik Rakovszky.

»Az Ujsag« poroča, da snujeta knez Eszterhazy in grof Zichy novo konservativno stranko, ki bo imela tudi svoje glasilo. Urejeval bo novi časopis posl. Füllišp.

Vest, da sta se rumunski ministrski predsednik Sturdza in minister notranjih del Bratianu udeležila nekega zborovanja v Bistrici, je izmišljena. Sturdza sploh ni bil na Ogrskem, Bratianu pa je par dni pred zborovanjem potoval skozi Bistrico v znanstvene namene, a govoril ni z nikomur.

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo

Belgrad, 24. septembra. Položaj Pašičevega ministrstva je čim dalje težavnejši. Pašiča je posebno presenetilo, da je Avstrija napravila trgovinska pogajanja odvisna od nagodbe med Avstrijo in Ogrsko. Dr. Pašič je naročil srbskemu poslaniku na Dunaju Simiću, naj prosi v ministrstvu zunanjih del, da mu natančno povedo, kdaj se bodo trgovinska pogajanja nadaljevala. Sekcijski načelnik baron Call mu je povedal, da tega ne more določiti. Sedaj ne ve srbska vlada ali bi pri takem položaju skupščino odgodila ali ne.

Iz Macedonije

Sofija, 24. septembra. Nekateri bolgarski časopisi ostro grajajo vsiljivost Macedoncev napram ruskim generalom, ki so prišli na Bolgarsko povodca zadnjih slavnosti. Macedonci so velikega kneza Vladimira in druge ruske goste opetovano pozivali, naj Rusija stori kaj za Bolgare v Macedoniji. Casopisi imenujejo tako postopanje brezaktivo, ker so bili ruski gostje v kočljivem položaju, ker mora vendar vsak politik vedeti, da ne more Rusija ničesar storiti, kar bi količkaj nasprotovalo njenim obveznostim, ki jih je prevzela v dogovoru z Avstro-Ogrsko. Nekateri teh listov tudi naglašajo, ako bo prišel čas, nastopiti za Macedonce, ne bo Bolgariji pripadla vloga prosilca, temuč bo tedaj kneževina nastopala iz lastne moči.

Punt v Maroku.

London, 24. septembra. Marokanci so se vdali za razoroženje le proti obljudi, da jih bodo Francozi varovali pred napadi plemen, ki se niso podvrgla.

Pariz, 24. septembra. Povodom pogajanj med delegati treh plemen Uladzejanov, Zenatov in Sialdov z generalom Drudejem, admiralom Philibertom in konzulom Maltupertujem so se imenovana tri plemena podvrgla pod pogojem, da se vse sovražnosti takoj ustavijo. General Drude pa bo smel rekognoscirati med njimi, da zagotovi popolno pomirjenje. Podvržena plemena so prevzela dolžnost, da razženejo in kaznujejo vsak oborožen oddelek, ki bi se pojavil na njihovih tleh. Kogar bi se dobilo oboroženega v okrožju 15 km okoli Casablance, ga smejo takoj zapreti in obsoditi na globo 100 durov. Delegati so se nadalje zavezali, da izroče provzročitelje kljanja Evropejcev z dne 30. junija t. l. Njihova pestva se prodajo. Pleme Šaujov mora plačati 2 milijona odškodnine ter prispevek za pristaniška dela v Casablanci. Vsako plemo mora izročiti dva odličnjaka za poroka. Obenem je francoski vojni minister pooblastil

generala Drudeja, naj proti vsem plemenom, ki se niso podvrgla, nadaljuje ofenzivo brezobzirno.

Dopisi.

Iz Litije. Litijška podružnica sv. Cirila in Metoda je bila napravila dne 22. septembra 1807 izlet v prijazno vas Hotič. Udeležba nepričakovano velika. Kakor pri vsaki priliki, kadar je trebalo pokazati, da je naš kraj naroden, tako se je tudi sedaj na vabilo podružnice odzvalo toliko litijških in šmartinskih rodoljubkinj in narodnjakov, da je bilo potreba 12 voz, od katerih so bili nekateri okrašeni z narodnimi zastavami. Bralo se je takoj pred odhodom vsem udeležnikom raz obraz veselje. Pričakovali smo obilo zabave. Pred hišo gospoda Slavca smo se zbrali in se potem odpeljali. Na zadnem vozu so bili vrli tamburaši iz Šmartna. Podružnica naša ni prirejala do sedaj izletov, zato tudi nismo pričakovali posebne udeležbe iz Hotiča in okolice. Kako prijetno smo bili presenečeni, ko smo zavili proti Spodnjemu Hotiču in zagledali raz biš slovenske trobojnice! Ganiło nas je, ko smo ugledali pred vasjo vse fante iz Hotiča, ki so se nam pripeljali nasproti. Na čelu tej deputaciji je bil inteligenčen, vrlo naobražen fant Končar iz Hotiča. Pozdravili so nas z na zdar in živio klici. Naravnost očaral nas je Gornji Hotič. Hiše v zastavah, dva slavoloka z navdušenimi pozdravi, velik mlaj z dolgo slovensko trobojnico; vrt g. Kladnika v zastavah in okrašen z lampijončki. Pri našem dohodu se je zbralo vse iz Hotiča, žene, možje, dekleta in fantje. Pestra slika so bila navdušena dekleta v narodni noši, ki so udeležnikom pripenjala šopke. Ko so potihnili navdušeni na zdar in dobrodošli klici, je nastopila vrta gospica iz Hotiča, ki je v znesenih besedah pozdravila predsednika podružnice in vse izletnike. »Presrečni smo, je rekla, ko vidimo danes v malem Hotiču nositelje pravote. Dobro delo ste storili, ker ste prišli navduševati za sveto narodno delo nas Hotičane. Med narod — naj bo družbino geslo. Tu je veliko dela. Slehnji Slovenec mora poznati misijo Ciril-Methodove družbe, v kateri je spas slovenskega naroda. Z odprtimi rokami Vas sprejem — saj mi smo tudi Vaši.« Glasni živio klici so zadoneli. Za gorek in navdušen pozdrav se je zahvalil g. predsednik, navdušujoče zlasti ženski naraščaj k vztrajnemu slovenskemu delu. Biti slovenske krvi bodi Slovencu ponos. Podali smo se na okrašen vrt, kjer se je razvila pristno-slovenska domača zabava. Tamburaši so udarjali samo slovenske komade. S posebnim zadoščenjem poudarjamo takoj, da so bili skoraj vsi Hotičani, katerim je veljal izlet, na veselici. Prihiteli pa so tudi iz sosednih vasi in zlasti iz oddaljenih Vač z g. nadučiteljem Blagajnom na čelu. Celo iz Ljubljane sta prišla dva gospoda. Lepa hvala Vama gg. sodni tajnik Zotman in profesor Lovše! Če se pripomnimo, da je bilo udeležnikov okrog 250, smo s tem zadostili vestnemu časniskemu poročilu. Pričela se je tombola, za katero je bilo zlasti med kmetiskim prebivalstvom mnogo zanimanja. Za dobitke so skrbeli, kakor navadno požrtvovalni Litijani in Šmarčani. Tudi Hotič ni hotel izostati, ter daroval za tombolo koštruna. Po končani igri je nastopil g. Luka Svetec ter v izvrstnem govoru pojasnil misijo Ciril-Methodove družbe. Jedrnatemu govoru je sledila

podaje v zbirki: »Vylet na Krym«. To niso slavospevi Rusom, ampak prav realistične slike iz sodobne Rusije. Mestoma ima krasne pokrajinske slike.

Končno l. 1901. je izšlo najkarakterističnejše in najzrelejše Macharjevo delo, njegov religiozni in politični erod, knjiga: Golgatha (1895—1901). Izšla je že v drugi pomnoženi izdaji l. 1904. Kritič Herbatschek jo imenuje v reviji »Der Weg«: Gedichte, die zu dem Hervorragendsten zählen, was überhaupt in der czechischen Literatur geschrieben wurde. Kritik Hoffmann ima v »Literarisches Echo« z dne 2. januarja 1902. zelo laskavo omeno: Piše doslovno: »Machar's Golgatha bedeutet einen neuen Aufschwung. Ein weiter Weg führt von Machar's ersten, von Heine beeinflussten Poesien, von seinem »Confiteor« und seiner »Magdalena« zu diesem ersten Buche. Es steht ein Gedicht darin. (Na Golgathi), das an Grandiosität der Gefühle und an origineller Auffassung seines Gleichen sucht. Eine schlichte Würde und ein Stolz, der beinahe dem Trotz gleicht, giebt diesem Buche sein eigentümliches Gepräge. Es ist ernst, männlich, herb, ein alter Kämpfer hat es geschrieben, der Faust und Geist für Recht und Ehre wagt.« Ta knjiga je tudi name napravila najglobljejši vtisk vseh Macharjevih del.

(Dalje prihodnj.)

živahna pohvala in ploskanje. Le prebitro nam je potekel čas. Ko bi bilo po letu, bi se zabavali ob splošnem navdušenju pozno v noč, a tako je bilo treba misliti na odhod, ker so večeri že hladni. Iskrena hvala veljaj vsem in vsakemu posebej, ki so pripomogli k tako sijajno uspešni veselici, sosebno pa še g. notarjevi Svetec in g. Bevk, gđ. Ljudmili Roblekov, Insko, Mak ter vrlim dekletom in fantom iz Hotiča. Krono vseh zaslug pa zasluži neumorno delavni jurist g. Svetec, ki je vodil vse priprave, navduševal narod za Ciril-Methodovo družbo in bil sploh duša vse veselice. Tako zasluži javno pohvalo tudi kmetijski fant Končar iz Hotiča, ki je znal pridobiti vse fante in dekleta iz Hotiča za Ciril-Methodovo družbo in ki je več dni delal priprave za veselico. Pohvalno je omeniti tudi gostilničarja g. Kladnika, ki je skrbel za dobro postrežbo in pijačo. Moralni uspeh je v polni meri dosežen in to ravno je nameravala podružnica litijška. Poleg moralnega uspeha imamo pa tudi zaželeni gmetni uspeh. Ker računji še niso dokončani, ne moremo danes še prijaviti čistega dobička. Vsakemu udeležniku bo ostal izlet v Hotič v prijaznem spominu.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 24. septembra.

Predsedoval je župan Ivan Hribar.

Naznanila predsedstva.

Dne 1. oktobra t. l. bo obhajal nadučitelj 3. mestne deške šole Leopold Armič 40letnico učiteljevanja. Bil je vedno točen in vesten vzgojitelj. Zato je predlagal župan, naj se mu v priznanje zaslug za mestno šolstvo podeli brezplačno ljubljansko meščanstvo. Soglasno sprejeto.

Bivši finančni ravnatelj dvorni svetnik Lubeč se v dopisu poslavlja ter izreka iskreno zahvalo mestnemu magistratu in občinskemu svetu za naklonjenost in medsebojno postrežljivost.

Ravnatelj Ivan Šubic je vsled zagotovljene mu kolegijalnosti in splošnega zaupanja umaknil svojo demisijo ter ostane še nadalje član občinskega sveta. (Splošno odobranje).

Društvo »Mladika« je poslalo zahvalo za preskrbljene mu prostore.

Sprejem dveh novih meščanov.

Novo sprejeta meščana čevljarški mojster Josip Župan in kleparski mojster Ivan Remžgar sta storila slovesno obljubo ter jima je župan razložil z meščanstvom spojene dolžnosti in pravice. V imenu obeh se je za sprejem zahval Josip Župan.

Nujni predlog.

Občinski svetnik pl. Trnkoczy je v imenu stavbnega odseka nujno predlagal, naj se podeli novemu poslopiju višje deklishe šole (licej) dovoljenje za porabo. Sprejeto.

Prošnje.

Mestne slovenske ljudske šole so poslane prošnjo za pokritje nedostatka za izdano šolska izvestja. Vsaka teh šol je sicer dobila v ta namen 60 K dotacij, a stroški za tiskana izvestja presegajo dotacije za 178 K. Pokritje se je dovolilo, vendar se šolskim vodstvom naroči, naj izdajo v bodoče izvestja v taki obliki, da stroški ne bodo presegali dovoljenih dotacij. Pri tej priliki je župan povedal, da se izvestja le malo kupujejo, odkar je mestni šolski svet — neve iz kakih vzrokov — odpravil klasifikacijo odličnjakov. (Poročevalec obč. svetnik Svetec).

»Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem«

je prosila za izplačilo svoječasno ji dovoljenega kredita 2000 K. Ta izredni prispevek se je dovolil le za izdajo velikih lepakov, na katerih bi morala biti tudi Ljubljana častno zastopana. Zveza poroča, da je letos ni bilo mogoče izdati lepakov, ker so prišli nepričakovano veliki izdatki povodom obiska angleških časnikařev na Gorenjskem. Zveza je storila tudi marsikaj za pospeševanje prometa ter izdala krasen album; za vse to je imela velike izdatke ter nujno potrebuje denarja. Magistrat ni mogel priporočati ugodne rešitve ter prošnje, ker z obiskom angleških časnikařev ni bilo direktno pomagano prometu tujcev v Ljubljani, ker so se Angleži izognili Ljubljani. Finančni odsek je tudi proti izplačilu vsled pomanjkanja denarja v proračunu. — Obč. svetnik pl. Trnkoczy priporoča, naj se dovoljeni prispevek vkljub temu izplača; plakati se mu ne zde glavno sredstvo za privabitev tujcev. Društvo je z drugimi sredstvi doseglo prav lepe uspehe, kar je pokazal izredno velik obisk Bleda. — Obč. svetnik dr. Triller se pridruži odseku, ker je občinski svet dovolil imenovano svoto z izrecnim pogojem, da bo Ljubljana pri tem častno zastopana. Sklep glede dovoljenih 2000

krou se ne prekliče, a »Zveza« naj najprej izpolni pogoj. Govorila sta še občinska svetnika pl. Trnkoczy in Kozak, nakar je bil odsek predlog sprejet. (Poročevalec občinski svetnik Svetec).

Novo stavbo za vojaštvo.

C. in kr. poveljstvo 3. voja je poslalo dopis, naj se občinski svet našelno izjavi, da zgradi novo poslopje za nastanitev kadra 7. lov. bataljona in avgmentacijskega skladišča za ta bataljon in da prepusti poslopje po običajnih tarifah za vojaško nastanitev. Občinski svet se je izrekel naželno za zgradbo takega poslopja, ako se mestni občini zagotovi zadostno obrestovanje stavbnih stroškov za 25 let. V ta namen se poveljstvo imenovanega voja pozove, naj predloži načrte za stavbo in proračun za 25letno najemnino. Vendar se zgradba tega poslopja ne sme spravljati v zvezo z zgradbo novega preskrbovališča. (Poročevalec občinski svetnik Svetec).

Druga stavbna zadeva.

Veletržec in posestnik Iv. Knez je ponudil za del ceste na Rudolfovo železnico poleg Kolizeja nasipati in posipati novo cesto, kar bo veljalo nad 7000 K, tedaj mnogo več, kakor je faktična vrednost dotičnega sveta. Ker je ta ponudba zelo kulantna, se je sprejela. (Poročevalec občinski svetnik Svetec).

Župan je poslal dopis glede namena nove barake za perice. Stvar je nujna, ker se je začela dosedanja baraka, ki je bila v ta namen, podirati, ter se je bati, da bi perice zopet vlačile umazano perilo po vežah ter zanašale okuževalne bacile. Dogovor se vrši s hišno posestnico gospo Velkavrh na Resljevi cesti, ki bi prepustila veliko kolnico v ta namen ter zahteva za kolnico najemnino 200 K, za svet zadaj za kolnico, kjer bi se lahko odkladal drugi mestni material, pa 400 K. Sklenilo se je, da se kolnica s svetom vred vzame v najem za zahtevano najemnino. Razdeli se v dva oddelka, opremi s svetilnicami, tla se obložijo z deskami itd. Za vse to bo treba na leto 1000 K, zato se pristojbina pericam nekoliko zviša. Kolnica se uredi že do 1. oktobra. Mestnemu magistratu se naroča, naj strogo pazi, da ne bodo perice odkladale perila po vežah. (Poročevalec podžupan dr. vit. Bleiweis).

Pogodba s konjačem.

S 1. julijem t. l. je potekla mestnemu konjaču Mateju Jorasu 10letna pogodba. Joras je zahteval pri podaljšanju pogodbe zvišanje odškodnine od letnih 1200 K na 2400 K, češ, da se je vse podražilo: hlapei, krma itd. Magistrat priznava podražjenje, vendar se mu zdi v zahtevi prevelik skok. Predlaga, naj se odškodnina zviša na 1800 K ter se sklene pogodba za nadaljnjih 10 let. Odsek predlaga, naj se konjaču naroči, da mora imeti za odvažanje mrhovine pripraven pokrit voz. Sprejeto. (Poročevalec podžupan dr. vit. Bleiweis).

Prošnja Srazredne deklishe šole.

Osemrazredna mestna deklisna šola, ki ima letos 21 razredov, prosi za 200 K izrednega prispevka za nabavo fizikalnih aparatov. Se je dovolilo. (Poročevalec občinski svetnik Dimnik).

Kaj je s stolpom šentjakobske cerkve?

Občinski svetnik Franchetti je interpeliral župana z ozirom na notico v »Slov. Narodu« zaradi stolpa pri Sv. Jakobu. Vprašal je, kaj je resnica na stvari in ali je nevarnost. Župan je odgovoril, da na stolpu sicer razpok ni, pač pa se je pojavila na glavnem oboku in v presbiteriju večja razpoka, a stolp se je nekoliko nagnil, ker se mu temelj pogreza. Vsled tega pogrezanja vleče za seboj obok ter je nastala omenjena razpoka. Neposredne nevarnosti ni, pač pa bi bila nevarnost, ako bi se temelj nadalje pogrezal. Nevarnost je le za davkoplačevalce, ki jih lahko zadenejo novi občutni stroški, dasi še stroški za novi zvonik niso poravnani. Ta težki zvonik je nastal po potresu ter se prilga cerkvi kakor pest na oko. Zadeva se je naznanila stavbni oblasti, ki je pri deželni vladi in ta bo gotovo vse ukrenila, da se nevarnost prepreči. Ker pa stavbna oblast ni dosedaj ničesar ukrenila, je pač dokaz, da ne vidi neposredne nevarnosti. Za stavbo novega župnišča iz tega ne izvira nobena nevarnost. Nato je sledila tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. septembra.

— Klerikalen terorizem. Da bi dobili učiteljsvo v svoje roke, so si prizadeli naši klerikalci že veliko, kajti ravno učiteljsvo, če je stanovsko zavedno, je velika zavira, da se klerikalcem ne posreči mnog njih namen. Dobili so klerikalci res par ne-

(Dalje v prilogi).

»Tristium Vindobona l. do XX.«, izšla l. 1893. Naslov je posnet po Ovidiju, ki je živel v neprosto-voljen prognanstvu ob Pontu, naš pesnik pa živi v prostovoljnem na Dunaju in s te samotne vedete opazuje malenkostnost češk. javnega življenja; ta ga boli in tej bolesti daje izraza. Šalda jo imenuje knjigo narodnokulturne psihologije, knjigo polno bolesti in grenkobe, vzlie vsemu pa moško in krepko. Koliko pesmi, ki sem jih čital tu, bi se lahko zapisalo tudi Slovencem v spominsko knjigo!

Radi popolnosti omenjam v istem času izšle »Štiri knjige sonetov«, najrazličnejše vsebine in velike senzitivnosti prav modernih živcev. Veliko zanimanja je vzbudila knjiga »Magdalena«, ki je izšla l. 1894. in jo imamo tudi v slovenskem prevodu Dermotovem, s katerim pa je naredil pesniku malo usluge, ker pokazal je v njem več dobre volje nego pesniške sposobnosti. Sicer pa moramo biti Dermoti hvaležni, da je prvi med Slovenci spoznal vrednost Macharjevo. Magdalena je dovršena socialna in kulturna slika iz češke moderne družbe. Machar nam kaže v njej nemožnost družabne rehabilitacije padlega dekleta, prostitutke, v današnji buržoazijski družbi. Za okvir služi povesti malo češko mestece (Brandýs) v dobi neprodnega in praznega političnega vrenja. Iste-ga leta je izšla knjiga, ki v tem žan-

ru nima para v svetovni literaturi, knjiga posvečena vsa ženski in njeni mučniški vlogi: »Zde by měly kvést růže«. (Tu bi imele cvesti rože). Ta naslov je vzel Machar iz Jacobsena. Reči moram, da nisem čital še nikoli knjige, kjer bi bil našel tako globoko in resnično pojmovanje ženske duše. »Te lirické drame«, kakor jih imenuje pesnik, nam slikajo z živimi barvami bedo in trpljenje ženske v raznih variacijah, bedo, ki ji je ženska podvržena že radi tega, ker je ženska. Šalda imenuje to knjigo fino navdahnjene, psihične podobe žensk, knjigo sočutja in mehkega umevanja, ki seza prav do korenin ženske bede.

Za svojo osebo morem reči, da res nimam besed, da bi izrazil oni globoki vtisk, ki ga je napravila ta knjiga name. To je treba le čitati!

Nova zbirka pesmi je izšla l. 1897. pod naslovom: »1893—1896«. Ta knjiga prinaša nove tone; toni so svetlejši in bolj objektivni. Historične slike v tej zbirki prištevajo Šalda med najboljša dela, ki jih je ustvaril Machar, in pravi, da doseza v njih umetniški vrhunec. Iste-ga leta je izšel satirični epos: »Boží bojovníci« v založbi političnega časopisa »Čas«; karikature je naslikal slikar Panuška. Res, pravi užitek je čitati, kako zdelava Machar mladočeške korifeje. L. 1898. je potoval pesnik po Ruskem in na Krim. Svoje vtise nam

značajnih oseb, ki so za skledico teče prodaje svoje prepričanosti in se zdaj valjajo pred duhovsko sukno. Ogronna večina učiteljstva je pa napredna in se za klerikalne mamljive obljube ne zmenja. Ker klerikalci zlepa nič ne opravijo, skušajo z najnesramnejšimi sredstvi priti do svojega umazanega cilja. Ker »Slomškova zveza« jemlje konec, hočejo jo na ta način rešiti, da bi napredno učiteljstvo prisilili k vstopu vanjo. V ponedeljkovem »Slovencu« namreč beremo sledeči sklep naših klerikalcev: »Ker se je slovensko liberalno učiteljstvo izreklo za brezversko svobodno šolo, se naj vsi krajni šolski sveti pri nameščevanju učiteljev dobro pouče, ali so dotični člani liberalne ali krščanske zveze. Odločno se naj protivijo, da bi bil nastavljen učitelj ali učiteljica iz liberalne učiteljske zveze in naj zahtevajo, da se nameščajo samo krščanski učitelji in krščanske učiteljice.« S proizvajanjem tega sklepa hočejo klerikalci zlomiti značajnost naprednega učiteljstva, ki naj bi svojo zavednost prodalo rimskemu internacionalcem. Kakor je umazan ta cilj, tako je umazano sredstvo, s katerim hočejo doseči klerikalci svoj namen. Dosegli pa ga ne bodo. Iz tega sprevidi vsak razsoden človek, kakšne razmere bi zavladale pri nas, če bi prišli klerikalci do splošne veljave. Najgriši teorizem prav po nižjeavstrijskem Luegerjevem vzoru! Da se taki in enaki klerikalni nameni ne uresničijo, treba, da naprednjaki store vedno in povsod svojo narodno dolžnost, da klerikalna drevesa ne zrastejo v nebesa! Dasi evete na Kranjskem klerikalizem, toliko črna pa naša dežela vseeno še ni, da bi si klerikalci dovoljevali take športe!

Samostojne slovenske vzporednice v Celju. Dobil sem v roke „Jahresbericht“ samostojnih slovenskih vzporednic celjske višje gimnazije. Uvodni znanstveni članek je pisan v slovensčini, zatem pa takoj sledi „Schulchronik“. Vodja jim je — Liesskounigg (po naše Leskovnik). V učnem redu sem zapazil, da se uči zgodovina in zemljepisje, naravoslovje, prirodoslovje v — blaženi nemščini. In to na slovenskih vzporednicah! Toliki tisoči štajerskih Slovencev imajo tak — in to edini — nestvor srednje šole. 120.000 koroških Slovencev niti svojih ljudskih šol nima, 18.000 kočevskih krošnarjev je pa dobilo svojo višjo gimnazijo in zdaj hoče vlada dati jo še 103 nemških ljubljanskim dijakom. Pošlje naj jih raje v Kočevje, ki ni na Hrvaškem, kakor piše slavni nemški vseučilišni zgodovinar iz Gradca v svojem pomladnem izšlem delu. Ljubljana pa nikakor ne sme pripustiti te delitve. Vedna sramota za nas, ako bomo imeli v srcu slovenskega naroda tak nestvor slovenskih vzporednic kot v Celju. Ne in nikakor ne! Vsak kdor ima le še trohico domoljubja v srcu, na branik! Če drugače ne, govori naj ulica tako odločno in jasno, kakor še ni govorila slovenska ulica! Zapomnite si to Kaltenegger, Haas et consorts!

Kako je nastala istorija o poskušnem uboju v Ricianjih? Na nedeljsko slavnost v Ricianjih se je vthotopil nepoklican gost v osebi „Slovenčevega“ poročevalca Terseglava. Nepoklicanih gostov nikjer ne gledajo radi, zlasti ako se ne vedo tako, kakor zahteva takt in dostojnost. Ako se poleg tega še uvažuje, da so pošteni Ricianjci že leta sem predmet najpodejših napadov in najgusnejših zasramovanj s strani škofovega lista „Slovenca“, potem se pač ni čuditi, ako Ricianjci zastopnika tega lista niso sprejeli z odprtimi rokami in so ga trpeli v svoji sredi zgolj radi tega, ker so hoteli pokazati svojo omiko in taktčnost tudi napram ne povabljenemu, ne dobrodošlemu gostu. Ni še dolgo tega, ko je „Slovenec“ na najpodejši način napadel župana Ivana Berdona, ga smešil in blatil na način kakor je splošno v navadi pri glasilu ljubljanskega škofa. Štirinajst dni kasneje je prišel h županu Berdonu v posete tisti, ki ga je prej nesramno napadal. Vrgel bi ga lahko čez prag in mu ukazal oditi, toda Berdon tega ni storil, nasprotno sprejel ga je prijazno, kakor pristojna dostojnemu in omikanemu človeku, in ga posadil celo med povabljene goste, dasi je bil on edini, ki ga ni nihče vabil v Ricianje. In če bi se bil Terseglav obnašal tako, kakor se spodobi človeku, ki ga družba samo iz milosti trpi v svoji sredi, smo prepričani, da bi mu nihče ne bil skrivil niti lasu na glavi. Terseglav tega seveda ni storil: ne samo, da se je obnašal skrajno provokatorično, delal je celo neslane opazke med govorom poslanca Mandiča. A vkljub temu so Ricianjci obranili mirno kri, šele ko je pravokater odhajal, so bili dali duška svojem ogorčenju ključ mu: »fej vohun, doli z rimskim agitatorjem.« Bila je to docela nedolžna demonstracija in nikomur ni prišlo niti na misel, da bi se dotaknil

osebe Terseglavove in se ga dejansko lotil. No, Terseglav je hotel imeti „afero“, zato je ukazal svojemu kočijažu, da je z bičem jel biti po demonstrantih. Da je tem vsled tega zavrela kri in da so demonstracije zavzele burnejšo obliko, je pač naravno. A tudi sedaj ni nihče dejansko atakiral „Slovenčevega“ poročevalca, in največ, kar so mu storili, je bilo to, da so demonstrantje v znak svojega zaničevanja — pljuvali predenj in nanj. In to je junaka Terseglava najbolj jezilo, ne morda radi tega, ker so mu demonstrantje s tem kazali brezmejno svoje zaničevanje, marveč zgolj radi tega, „ker je imel seboj lep telovnik, iz katerega gredo madeži zelo težko stran.“ Nikogar niso demonstrantje ranili, nikomur niti Terseglavu, niso skrivili lasu, čemu sedaj ta krik in vik v „Slovencu“ o poskušnem uboju, kakor da bi Terseglavovo življenje bilo viselo na eni nitki in kakor da bi bili Ricianjci šli nanj, oboženi z sekirami, kolmi in drugim morilnim orožjem? Čemu si je potem izmislil poštenjak Terseglav historijo o poskušnem uboju, čemu je napravil iz neznatne aferice velikausko „Hof- und Staatsaction?“ — Radi telovnika, saj priznava v včerajšnjem „Slovencu“ sam, da ga na celtem dogodku jezi najbolj to, ker je imel s seboj lep telovnik, iz katerega gredo madeži zelo težko stran. Krvave istorije v „Slovencu“ o najnovejši ricianjski „aferi“ bi torej kazalo nasloviti s tem-le, dejanskemu položaju odgovarjajočemu imenom: Poglavlje o poskušnem uboju Terseglavovega lepega telovnika!

To je kavalir! Če smemo verjeti Terseglavovim istorijam o ricianjskih tolovajstvih, je bil v nedeljo on in njegova družba, v kateri sta bili tudi dve ženski, v smrtni nevarnosti. Dolžnost Terseglavova kot kavalirja bi torej bila, da bi vztrajal do konca ob strani ženske, ako je bil položaj res tak, da je bilo v nevarnosti njih življenje. Toda kakor se zdi, junak Terseglav nima niti pojma o kavalirstvu. Kakor strahopeten zajec je pobegnil pred demonstranti in prepustil brezmočni ženski nemili usodi. A mož ima še ta klavni pogum, da se še javno ponaša s svojimi čudnimi pojmi o kavalirstvu!

Na Kranjskem bi se kaj takega ne zgodilo! Včerajšnji „Slovenec“ piše: „Nikjer na Kranjskem, niti v zadnjih Rovtahn, ne bi se bilo zgodilo liberalu med pristaši S. L. S. ali pa pristaši S. L. S. med liberali kaj takega, kakor se je v Ricianjih.“ Res je, da smo naprednjaki na Kranjskem tako dobre duše, da klerikalcem, in naj nas še tako krvavo žalijo in podlo blatijo, ne skrivimo niti lasu. To je naša slaba stran in ta naša popustljivost in brezmejna dobrodušnost je kriva, da rase našim klerikalcem greben od dne do dne pohotnejše. Kako pa se godi liberalcem med pristaši S. L. S. na Kranjskem? O tem poglavju bi se dala napisati cela knjiga! Tolovajstva na pristaših narodnonapredne stranke v Gočah, Knežaku, Bervkah in drugod govore dovolj glasno in jasno. Poleno in kamen, to sta glavna in najbolj probatna argumenta v politični borbi klerikalcev proti narodno-napredni stranki. Pri tolovajstvih, ki so jih zagrešili klerikalci na naprednjakih na Kranjskem je tekla človeška kri, v Ricianjih pa so demonstrantje samo opljuvali „lep telovnik“ gospoda Terseglava; o tolovajstvih v Gočah in Knežaku; o „Slovenec“ molčal in jih skušal še opravičevati, sedaj pa bljuje ogenj in žveplo radi omadeževanega „lepega telovnika“ in skuša napraviti slona iz mušice!

Afera Cham pred deželnim sodiščem. Včeraj je bila pred tuk. deželnim sodiščem vzklicna razprava v znani zadevi Cham in tovariši. Vzklicno sodišče na prvi sodbi ni mnogo spremenilo: Franc Kodelja, Ivan Pogačnik, Ivan Mohorčič, Ivan Šuklje, Andrej Rakoš in Albin Azčič so bili namreč vseh obtožb definitivno opročeni, Ernst Cham in Albert Feldstein sta oproščena od obtožbe, da bi bila pred škofijo okna pobila, dalje so bili oproščeni vsi obtoženi zavezlo prestopka zoper svobodo volilnega zborovanja pri „Kamničanu“ in „Poljšaku“, pač pa so obsojeni Ernst Cham, Ivan Skubic, Izdevit Stricelj, Josip Mohar, Adolf Velepčič in Albert Feldstein zaradi prestopka po § 8 kazenskega zakona in § 15 zakona v varstvo volilne svobode, češ, da je bila demonstracija pri „Kamničanu“ taka, da se more sklepati, da so obtoženci hoteli siloma priti v zborovališče in s tem razgnali tamošnje klerikalno zborovanje. Vzklicni senat, ki mu je predsedoval podpredsednik Pajk, je razlagal zakon v varstvo volilne svobode nekam tesnosrdno in zdi se nam, da to ni bilo v intencijah zakonodajalca. Razume se, da radi takega prepričanja nobenega sodnika ne napadamo, kakor so to storili nasprotniki. To pa toliko bolj, ker v tej zadevi še

ni izpregovorjena zadnja beseda. Cham, Skubic, Mohar in Stricelj so dobili po 10 K denarne globe, Velepčič 20 K, Feldstein pa 30 K.

Otvoritev novih šol. Mestna višja dekliška šola se otvori slovesno dne 4. oktobra. Rokodelci delajo takorekoč noč in dan, da dogotove do tega dne vsa dela. II. državna gimnazija se slovesno otvori dne 12. oktobra. Popolnoma dogotovljena pa tudi še do tega dne ne bo, vsaj ne prostori za licealno knjižnico. Vzrok, da se je otvoritev teh šol zakasnela je letošnja stavka mizarjev. Erar bo zaradi II. drž. gimnazije najbrž imel velik proces. Izpraznil bi bil moral do gotovega dne Waldherjevo hišo in jo v dobrem stanju izročiti lastniku. Izpraznil je pač poslopje — samo sluga je ostal čez termin v hiši — a ni je do tistega dne spravil v prejšnje stanje. Lastnik zahteva vsled tega, naj mu plača erar najemščino za eno leto, kar znaša menda 9000 K. Pri stavbi nove gimnazije je erar štedil tako, da je že smešno. Niti najpotrebnejših stvari ni oskrbel — tu pa bo najbrž moral plačati več tisoč kron samo zato, ker je najemninsko pogodbo napravil površno in brez pomisleka.

Moderna pedagogika. Iz Calja, dne 24. septembra: Poročati ste nedavno, da šteje pripravilnica tuk. višje gimnazije ob pričetku šol. leta 1907/08 — osem obiskovalcev. A danes jih ni več toliko, marveč le še — pet! In zakaj? Ker je tri učiteljske kurze spono s svojim postopanjem. „Windischer Trottel“, to je bil tisti pridevek, tisti neprestani refren, ki je naše faute prisilil, ostaviti to moderno pedagoško vzgajališče. Res, vzorno postopanje.

Za profesorja matematike in fizike na goriski gimnaziji je prišel namesto upokojenega svetnika Šantla Nemeč Hostalka od nekod s severa. Imenovan sicer še ni za to mesto, ali ministrstvo hoče najbrž zopet poriniti v stran dobre domače kompetente ter imenovati Hostalko nekoliko pozneje. Protestiramo!

Volitev v odbor za osuševanje barja. V ta odbor so bili izvoljeni za odbornike: Jurij Marenč v Ljubljani, Franc Švigelj v Ljubljani, Ivan Kanc v Podsmreki, Andrej Knez na Viču, Peter Ormazem v Znanji Gorici, Franc Remškar v Logu, Karel Mulley na Vrhniki, Mihael Jerina v Blatni Brezovici, Anton Kobi na Bregu, Anton Svete v Tomišlju, Ivan Strumbelj na Studencu in Jožef Jamnik v Pijavi Gorici; za namestnike Jožef Plankar v Ljubljani, Anton Poznik v Podsmreki, Franc Novak na Viču, Anton Alič v Notranji Gorici, Franc Ogrin v Bervkah, Matija Jerina v Gorici, Ivan Mavec v Tomišlju, Matija Mencej na Studencu in Ivan Babšek v Srednji vasi. Poleg teh je v odboru 5 virilistov, in zastopnika mestne občine ljubljanske inženirja Jaromir Hanuš in Matko Prelovšek.

Zelo praktičen zaboj za prevažanje piva v steklenicah je iznašel mizarski mojster Fr. Ternovec v Gradcu.

Solske vesti. Absolvirani učiteljski kandidat g. Franc Riegler je imenovan za provizoričnega učitelja v Loškem potoku, absolvirana uč. kandidatinja gđ. Emilija Vovk pa za provizorično učiteljico na Raki. Ker je učiteljica g. Olga Kobau v Ljubljani dobila dopust, je imenovana na njeno mesto na mestni slovenski dekliški šolazrednici izprašana uč. kandidatinja gđ. Ana Mach. Provizorična učiteljica v Zagorju-Toplicah gđ. Pavla Šusteršič je premeščena v enaki lastnosti v Izlake. Dosedanji suplent v Dragi g. Henrik Kralj pride za pomožnega učitelja v Topli vrh.

Učiteljske vesti na Štajerskem. Nadučiteljica sta postala Ferdo Bobič iz Smarjete pri Ptujju v Straneah in Henrik Karničnik iz Polzele v Novi cerkvi pri Vojniku. Definitivna učiteljica v Cadramu je postala dosedanja učiteljica v Stebnju v Zilski dolini Marija Thuma.

Abonement na slovenske gledališke liste. Ker se bodo odslej gledališki listi brezplačno dajali le kavarnam, večjim gostilnam, naj oni najemniki lož in abonenti sedežev, ki žele dobiti gledališke liste, prigrase svoj abonement, ki stane za celo gledališko sezono tri krome.

Inserat na slov. gledališke liste. Kdor hoče za dobo šestih mesecev prav ceno inserirati, naznani naj svojo addresso „Dramatičnemu društvu“.

Otvoritev knjižnice in čitalnice v Trnovem. V nedeljo dne 29. t. m. ob 4. popoldne se otvori slovesno knjižnica in čitalnica, katero je osnovalo za krakovski in trnovski okraj „Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo“. Otvoritev se vrši v društvenih prostorih v gostilni gosp. Antona Steinerja na

Opekarški cesti št. 25. Posebna vabilila se ne bodo razpošiljala. Prijazno so povabljeni vsi Krakovčani in Trnovčani in sploh vsi prijatelji narodne prosvete.

Obrtna pripravilnica in nadaljevalna šola v Ljubljani. Načelstvo deželne zveze kranskih obrtnih združenj v Ljubljani opozarja vse obstoječe obrtne zadruge in pa samostojne obrtnike v Ljubljani, da je c. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje z odlokom z dne 16. julija 1907 št. 7844 pritrdilo nameravani spojitvi obrtnih pripravilnic z obrtno nadaljevalno šolo na c. kr. realki. Vsled te spojitve, katere se ima s pričetkom šolskega leta 1907/08 izvršiti, se bo vršilo vpisovanje vseh obrtnih vajencev v šoli na realki, ki se potem porazdelje po usposobljenosti med obrtno nadaljevalnico in pa po stanovanju med tri z njo združene obrtne pripraviljalne tečaje. Obenem se načelstvo obrtnih združenj v Ljubljani opozarja, da takoj ob pričetku šolskega leta, zadnji čas pa do 15. oktobra pošljejo mestnemu magistratu natančni seznam onih združnih vajencev, ki so šolskega pouka obvezni v svrhu točne matrice obrtnih vajencev.

Varnostne odredbe proti legarju. C. kr. domobransko ministrstvo je odredilo, da se mora vse na dopust idoč, oziroma v neaktivno razmerje prestopivše moštvo 27. domobranskega pešpoka pred svojim odhodom natančno zdravniško preiskati. O tistih, ki so bili pri tej preiskavi popolnoma zdravi, napraviti je poseben seznam in sicer o vsakem možu posebe z napovedbo bodočega bivališča in seznam predložiti pristojni oblasti v ev. nadaljuje nadzorovanje njegovega zdravstvenega stanja. Vojake pa, ki so le količkaj sumljivi boleznju, je nemudoma oddati v garnizijsko bolnico št. 8 v Ljubljani v svrhu opazovanja, kajti le na ta način je mogoče preprečiti razširjenje te bolezni.

Klerikalni tintomazi. Danes ponoči so klerikalni zlikovci s tinto namazali hišo „Narodne tiskarne“. Privoščimo jim to veselje in ne prihaja nam na misel, pisati primeren komentar o teh značilnih znakih klerikalne kulture.

En dan v narodnosti in demokratizmu pri našem plemstvu. Preteklo nedeljo, 22. t. m. smo izšli na Križu pri Kamniku cerkveno žegnanje. Bilo je krasno, jesensko dopoldne. Pri cerkveni slavnosti je bila tudi navzoča gospoda bar. rod. bina Apfalterra s svojimi sorodniki, na gradu mudečemi se gosti in uslužbenci. Mlada gospa baronovka ne uživa ljubezni samo do doma v najožjem krogu, simpatije k lepi in vro prikupljivi dami so med prebivalci tukajšnje okolice vsestranske in to radi neprisliljene ljubeznivosti tudi napram najnižjim uslužbencem in socialno najnižje stoječim občanom kriške občine. Še globokejših simpatij in večje priljubljenosti zasluži omenjena dama po pretekli nedelji. Nekaj minut pred začetkom cerkvenega opravila pride z gradu devet v vzorno-lepe slovenske narodne noše oblečenih dam, na čelu jim je bila gospa baronovka. Vidim v tem — smem se nadejati, da opravičeno — nekaj več kot prazno osebno zabavo: priprostemu ljudstvu se je pokazalo del naših starih narodnih ostalin in zbudilo smisel in ljubezen za našo krasno narodno nošo. Poleg narodnega momenta vidim v prireditvi demokratično misel. Ono vrsto naše gospode, katere je na podlagi starih tradicij ločila od priprostega kmeta do poslednjih desetletij nepristopnost kitajskega zidu, smo videli dajšo dobo v živahnem pogovoru z ljudstvom. Rastoča demokratično-narodna misel v plemstvu in prepričanje o neopravičenosti stanovskih kast v gornji družabni plasti me je bolj ogrelo kot topli žarki jesenskega solnca. Demokratičnost se pa razširja s kriškega gradu tudi na gospodarskem polju, morda deloma tudi „nehote“ in nevedoma. Vzorno grajsko gospodarstvo na polju, v sadnem vrtu in v hlevu v podbnaja okoličane k posnemanju, k rajionalnemu gospodarjenju. Gospodarji, sadje in živinorejci si stavljajo nove naloge, opažam vedno več inicijative v gospodarskem življenju tukajšnje okolice. Osebni in gospodarski kontakt gradu z okolico je le še treba poglobiti, ono „nehote“ mora postati „hote“, stike bo treba sestavno ugovarjati v prirejenih nedeljskih ekskurzijah okoličanov na grad in neposredno okolico, kjer bi imeli priliko nazorno so poučiti o modernih pridobitvah na gospodarskem polju. Konsekventno naprej... razumnostvo iz bližnje in daljše okolice bo cenilo in podpiralo vsako plemenito težnjo, ki ima za svoj cilj povzdigniti našega kmeta gospodarsko, razumovo, in opleniti njegove predstave o moralnih in etičnih dolžnostih napram sebi in svoji okolici. Hvaležnost pri ljudstvu ne izostane. Dr. P.

Katoliško izobraževalno društvo na Trati v Poljaški dolini. Piše se nam: Resna potreba je, spre-

govoriti nekaj besed o našem „izobraževalnem“ društvu na Trati, ki popolnoma po krivici nosi svoj pridevek. Društvo ima svojo knjižnico; med knjigami se najaja vse polno prestav iz nemščine, n. pr. Kristof Smid, Hoffmann, Spillmann; boljših slovenskih knjig se nahaja v knjižnici zelo malo, akoravno so se zanjo izdale že primeroma velike vsote. Ali vodje slavnega društva ne uvidijo, da se s čitvom nemških prestav vpeljava tuj duh nemške po klerikalizmu potvorne kulture med naše ljudi in se jim jemlje njihova narodna indualiteta? Ali ne pomislijo, da se more le narod s krepko začrtanimi in izrazitimi narodnimi znaki uspešno braniti proti tujcem? Ali ne vedo kaj delajo, ko trgajo skriti za pajčolanom prestav iz nemščine kakor s sladkim smehom na ustih narodovo psiho in ukrepujejo tuje duha, ne da bi se mogel temu neizobražen človek braniti? Dokler gospodje ne uvidijo te svoje napake, ostane vse govoričenje o ukreptvi naroda potom njihove knjižnice le prazna fraza in nič drugega. Društvo ima tudi liste, seveda samo „katoliške“. Najnavadnejši pojav pri človeku je, da si ogleda stvar od vseh strani in posluša mnenje vsakogar, ako res stremi za tem, da stvar spozna. Samo v tem slučaju sme človek samostojno sodbo. No, tega najnavadnejšega življenskega pojava se pri našem izobraževalnem društvu ne priznava. Kdor bere samo katoliške liste, ta ima po njihovem mnenju že vso učenost tega sveta v malem prstu. Da bi se pa kaj pogledalo, kako nasprotnik piše, tega ne. In potem se gotove osebe še drznejo govoriti o samostojni sodbi, ki jo ba e v-akdo lahko pri dobi v njihovem društvu. O vseh ironiji ironija! Kajne, gospoda, to je izobrazba in še kakšna! Baviti se mi je nekoliko z zadujim predavanjem g. eksp. akad. Miklavčiča. Gospod predavatelj je govoril o nalogah tratarskega izobraževalnega društva. Namen tega društva je po njegovem mnenju razširjanje izobrazbe. Izobrazbo je definalno kot stanu primeren razvoj telesnih in duševnih sil. Kajne g. predavatelj, kmet naj ostane kmet, dela naj, skrbi za to, „kar treba je pri hiši, za hleve treba, treba je na polju.“ a o kaki samostojnosti o socialnih pojavih naj kmet nikar ne misli. Čemu več izobrazbe kot jo zahteva kak stan? — Sredstva, s katerimi hoče razširjati društvo izobrazbo, sem že poprej omenjal. Ker je bilo pred nekaj dnevi v Gorenji vasi predavanje nekega člana „Prosvete“, se je predavatelj vrgel tudi na n. r. dijaštvo in „Prosveto“. V svojih izvajanjih je zastopal načelo, da so Daničarji in njihovo izobraževalno društvo vzeli v zakup razširjanje ljudske izobrazbe, zato bojkot vsem drugim. Z občudovanja vrednimi, vratolomnimi skoki in z zamjenjavanjem pojmov je govornik dokazal, da je n. r. dijaštvo brezversko in da je njegov glavni boj obrnjen proti krščanstvu. Ker je ves dokaz izgledal neizrečeno smešno, mi ni razumljivo, zakaj se g. predavatelj ni smejal svojim lastnim dokazom, stvar bi bila bolj vesela in zanimiva. Nato je zabavljaval s čudovito nudostjo in precejšnje nesramnostjo čez „Prosvetino“ predavanje, katerega niti slišal ni in mu je popolnoma neznan. No, s sencami se je pač lažje boriti. V svojem predavanju je govornik vedno zamenjaval pojme olike in omike. S par stavki je temeljito dokazal, da o slovenski moderni niti pojma nima. Pojmi klerikalizem, versstvo, krščanstvo, katoličizem so bili v njegovem predavanju le različni izrazi za isti pojem. Tu se pač vse neha. Z ljudmi take baže, ki niti najnavadnejših pojmov ne obvladajo, bi se celo Bog brezvspešno prepiral, kaj šele navadan človek. Pisec teh vrstic zato končno izraža le skromno željo, naj g. predavatelj ne pusti svoje pameti doma, kadar bo predaval na Tratah.

Novomeški Sokol priredi ob ugodnem vremenu v nedeljo 29. t. m. ob polu 2. uri popoldne pešizlet v Brusnice. Prijatelji Sokola se vabijo k udeležbi. Na zdar!

Na meščanskih šoli v Postojni se prične 1. oktobra reden pouk, ker je legar ponehal tako, da ni nobene nevarnosti več. Vpisovanje v I. in II. razred bo 28., 29. in 30. septembra. Roditeljem najtopleje priporočamo ta prevažen zavod.

Medvedko je ustrelil g. Pavel Jurca v Javorniku nad Postojno z navadnim strelivom. Starec in drugi mladič sta odnesla pete

Nesreča. V trnovskem gozdu se je ponesrečil Anton Dovžak iz Šempasa, ko je sekal les. Dobil ga je zadelo na glavo in ga ranilo tako, da je umrl.

Damantno poroko sta obhajala te dni Blaž in Marija Gril, bivša posestnika iz Učaka pri Trojanah, župnije Št. Gotardske. Dolgih 60 let sta v neskaljenem porazumljenju drug ob drugem potovala po trnjevi poti življenja. Pripomniti je, da so bile v

tež župniji 4 zlate poroke v enem letu. Takozvani demantni porok pa se malo obhaja na Kranjskem.

Prijeta tolpa vlomilcev. V Trstu so v soboto zvečer prijeli 30 letnega agenta Alberta Tonta, 29 letnega mehanika Simeona Markulja in 27 letnega ključavničarja Jožefa Stradiota, ki se je imenoval za Bizjaka. V sled hišne preiskave pri teh osebah so arretirali še komija Lovrenca Fornararo in Katarino Malnis. Ti ljudje so na sumu, da imajo na vesti 5 vlovov in tatvin.

V panorami-kosmorami na Dvorskem trgu pod „Narodno kavarno“ vidimo ta teden krasne slike Visoke Tatre. Naravnih krasot imamo tu v izobilju in je zlasti turistom priporočati, naj obiščejo to serijo. Slike Krakova nam kažejo zgodovinske znamenitosti tega mesta. V resnici prav izbrana serija. Prihodnji teden Curih.

Zaklalo se je živine v mestni klavnici od 29. avgusta do včeraj 9. septembra 1907: 75 volov, 1 krava, 3 biki 134 prašičev, 180 telet, 42 koštrunov in kozlov in 1 kozliček; zaklane živine se je vpeljalo: 4 prašiči, 4 teleta in 553 kg mesa.

„Društvena godba ljubljanske prirediteljice“ v četrtku v hotelu „Ilirija“, Kolodvorske ulice, društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vin. Koncert se vrši pri vsakem vremenu.

Po Notranjskem posebno se v postojnskem okraju se klatioje trije sumljivi elementi, kateri so izvršili že več tatvin. Pride jim pa vse prav bodisi obleka, mesnina, denar, kjer se jim nudi prička, povsod puste za seboj neprijetne spomine. Orožništvo sicer lopove, ki so zelo nevarni in že večkrat predkaznovani tatovi, marljivo zasleduje, a se jim še ni posrečilo jih poloviti in ni izključeno, da se ne pojavijo tudi kje drugod.

Arretovan je bil včeraj 43letni hlapec Bernard Pokovec, rodom iz Malega Trebeljnega. Navedenec je bil do sobote v službi pri prodajalcu premoga Progarju in ko mu je pošel cvenk, je šel na ime svojega bivšega gospodarja inkasovat k strankam denar, katerega pa ni dobil mnogo, ker je bil kmalu po začetnem delu aretovan.

Delaško gibanje. Včeraj se je z Južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 141 Slovencev, 60 Hrvatov, 100 Macedoncev in 80 Bolgarov. Na Dunaj je šlo 20 Kočevarjev, 18 Hrvatov je šlo v Heb, 30 jih je prišlo pa nazaj.

Izgubljene in najdene reči. Delavec Andrej Logar je izgubil prost bankovec za 20 K. — Neka dama je izgubila v parku ob Bleiweisovi cesti liki leča velik briljant, vreden 80 K. — Zasebnica g. Karolina Bremčeva je izgubila črno otroško pelerino s kapuco.

Drobne novice. O grofici Montignoso se raznašajo čimdalje bolj zagonetne vesti. Res je, da niti na draždanskem dvoru ne celo niti za grofice niti za njeno hčer princezino Moniko. To je potrdil tudi minister na dvoru napram nekemu dopisniku. Namignil je tudi, kar se splošno govori, da ima grofica posebne vzroke, se skriti za nekaj dni pred javnostjo. Stanuje namreč pri nekem zdravniku v Londonu ter žaka — poroda. Ako se to uresniči, ji dvor takoj odzvamе princezino Meniko, ako ji bodo — našli. Tudi je povedal minister, da bo draždanski dvor grofici nadalje izplačeval apanažo, ako se tudi omoži. Ljubimec grofice, njen učitelj klavirja Toselli, nima nič več pravega veselja za ženičev, ker mu odgovarjajo prijatelji.

— Kolera na Ruskem. Ob nemško-ruski meji je zbolelo zopet 42 oseb za kolero, od katerih jih je 11 umrlo.

— Nogosije zlomil rumunski finančni minister Costinescu, ker se mu je zvrnil avtomobil. Nogo mu bodo morali operirati.

— General Stössel je prišel v Berlin, da si zdravi v nekem sanatoriju srčno bolezen, ki si jo je nakopal v Port Arturju.

Podzemski časopis. V Londonu se vozi s podzemsko železnico vsako leto do 240 milijonov oseb. V sled tega je nastalo ob postajah novo mesto s kavarnami, restavracijami, poštnimi, knjigarnami, trafikami, brivnicami itd. Neki angleški časnikar je sedaj ustanovil poseben časopis za to podzemsko kolonijo. Časopis se imenuje »Krt« ter se tiska in raznaša pod zemljo. Velika časnikova oblika bo prišla posebno prav ženskam, da se ž njim pri čitanju na železnici skrivajo pred radovednimi moškimi pogledi.

Vera ali klerikalizem? »Freie Schule« poroča: Zupnik Kratochwil v Rudi na Češkem je imel pred kratkim pridigo, v kateri je govoril o razbojnikih, ki sta bila križana z Jezusom. Oddal je pri tem sledečo kul-

turno zgodovinsko jako dragoceno razjasnitev: »Desni razbojnik se je poboljšal, levi je pa ostal falot celo v smrti. In vesti, predragi, kaj ga je tako pokvarilo? Dokler je bil še mlad, je bil dober, tudi kot mladenič je bil še dober, ko pa je stopil v moško dobo, je bral brezverske časopise in ti so ga tako pokvarili, da je postal falot. Glejte, predragi, kaj vse zaurojejo slabi časopisi!« Doslej še ni nihče vedel, da so bili ob Kristovem času časopisi. Zupnik Kratochwil zasluži odlikovanje za svojo novost!

Kitajec o Evropejках. Neki stari Kitajec, ki je bil prvokrat v Evropi je pisal svojemu staremu prijatelju o svojih vtiskih v Peking: Evropejec ima navadno veliko in mršavo brado. Nekateri jo imajo samo pod nosom, nekateri samo po licu. Toda dlake jim ne rasejo navzdol, temuž navadno navzgor, kar daje licu strašen izraz. Evropejke so zelo velike. Najbrž so tudi zelo debele, zato jim moški odstopajo najboljša mesta. Oblačijo si roke in noge, da na ta način pokrijejo njih velikost. Na glavo si pokrivajo klobuke, na katerih ali sadi cvetlice ali pa suse perje od živali in ptic. Povedali so mi, da je med temi ženskami mnogo deklet po 20 let starih, ki pa še vedno niso omožene. Ni jih treba kupovati, nasprotno, še večje svote denarja se dobe z njimi. A ker jih vključu temu nihče noče, je to znamenje, da je stvar zelo opasna in sumljiva. Kadar se teh deklet že preveč nabere, potem se priredi bal na vrtu ali v sobi, pri kateri priliki si jih mnogo dobi može. Bil sem na nekem takem balu. To je bila velika soba z mnogimi okni, vrati in ogledali. Čelo tla so se svetila, da se je lahko človek v njih ogledal. Ljudje so večinoma tanki in dolgi. Vsi so oblečeni črno. V dvorani je bilo tudi mnogo žen in deklet. Vse so bile belo oblečene, kakor da bi šle za pogrebom. Obleko so imele iz svile. Gori pod vratom in še precej nižje niso bile oblečene. Mislim, da jim je obleka zlezla tako globoko. Približno sredi trupa imajo eno mesto, ki je popolnoma tanko. Da bi se na tem mestu ne prelomile, vežejo se z nekakim pasom. Ali najstrašnejše je bilo, ko so začeli moški besniti z ženskami ter divje skakali po dvorani. O prijatelj, prenehaj, ker je vse to pregrdo.

Nesporazumljenje. Maks, najnadarnejši prostak avstrijskega pešpolka, je imel srečo, da je prišel k stotnikom za slugo. Nekega dne je bil k stotnikovim povabljen na kosilo polkovnik s svojo soprogo. Stotnikova gospa je natanko poučila Maks, kako mora streci pri obedu: »Zapomnite si, Maks, ko bode te prinesli ribe in pečenko, morate vedno začeti pri gospej polkovnikovi. Pristopati od leve, krožnik v leviči, desno roko položiti na hrbet! Ste razumeli?« — »Razumel, milostiva gospa!« se je zarezal zadovoljno Maks. Prišel je usodni dan. Juho je srečno prinesel okoli vseh gostov. Stotnikova gospa je zadovoljno gledala, kako se je Maks ravnal po njenih navodilih. Ko je prinesel krožnik postrvi, pristopil je pravilno z leve strani k gospe polkovnikovi, prezentiral krožnik z levo roko, a desnico je položil z vso težo na hrbet — polkovnikovi ženi. Drugi dan mu že ni bilo treba več prezentirati krožnika, temuč — puško.

Romantičen zakon. Na Daljnem Vzhodu se je sklenil nedavno s poroko roman, ki mu glede originalnosti ni kmalu para. Prišel se je v Kaliforniji. Tam je v mestu San Diego pred leti mladi Perkins gledal skozi okno, ko pridvi po ulicah splašen konj, na katerem se je držala deklica. Perkins skoči iz hiše in v par minutah je vlovil splašenega konja. Jahalka je bila hči bivšega kalifornijskega gubernatorja Grace. Perkins se je zaljubil takoj v lepo deklico. Vojaška služba pri mornarici ga je poklicala na Kitajsko, kjer so se bili spuntali bokserji. Od tam je moral iti 2000 milj daleč na mejo Tibeta. Težavna služba in nezdravo podnebje sta delovala nanj tako, da je hudo zbolel. Čez mesec dni je poslal nekega v Peking, da naznani konzulu njegovo bolezen. Ravno takrat pa je prispela v Peking tudi gospodična Grace, da poizve pri konzulatu, kje je njen ljubimec. Ko je zvedela, da je bolan, odločila se je takoj, da potuje k njemu. Pogumno je prestala vse težave na dolgem potovanju, tudi bokserji so ji prizanašali ter spoštovali njeno veliko požrtvovalnost v ljubezni. Prišla je končno k Perkinsu, našla ga je v nezavesti. Noč in dan mu je stregla ter ga zdravila z zdravili, ki jih je prinesla iz Amerike. In res je Perkins ozdravel toliko, da sta se mogla napraviti na pot v Kanton, kjer sta se na konzulatu poročila. Potem je Perkins dosegel odpust od mornarice ter sta z mlado ženo potovala v Njujork preko Jave, Indije, Egipta v Evropo in od tu v Ameriko.

Bolivija in Siam sta edini državi na svetu, ki nimata nobenih državnih dolgov.

*** Iz kože krave se dobi 35 funtov usnja, iz one konja pa le 18.**

*** Les kakoga drevesa ima v bližini vrhunca vedno manjšo specifično težo kakor v sredini debla.**

*** Lečoma soproga saksonskega kralja** je spravila kraljevski dvor v Draždanih zopet v veliko razburjenje. Kakor znano, je najprej ušla z nekim mladim učiteljem francoščine, kar je povzročilo evropski škandal. Po dolgih mesecih, ko se je po časopisih pralo umazano perilo saksonskega dvora, se je doseglo porazumljenje. Kralj se je ločil od svoje žene, ki si je izbrala ime grofica Montignoso, dovolil ji je pa precejšen letni dohodek, s pogojem, da mu izroči hčerko. Zlaj je nastal nov škandal. Grofica Montignoso se je skrivaj poročila z nekim italijanskim muzikantom Tosellijem, svojo hčerko, princezino Moniko pa je skrila kdo ve kje. Prišel je namreč čas, da bi morala to hčerko izročiti njenemu očetu, saksonskega kralju, in sodi se, da je hčerko zato skrila, da bi mogla od kralja izprešati kaj denarja.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 25. septembra. Danes sta se vrnila iz Prage ministri dr. Pacak in dr. Fort. Ker se je na konferenci mladočeskega kluba v Pragi razpravljalo o stališču čeških ministrov v Beckovem kabinetu in o stališču čeških strank napram vladi, bosta ministri poročala o rezultatih te konference baronu Becku.

Dunaj, 25. septembra. Vodja čeških agrarcev Prašek je bil danes tukaj in je baje konferiral z ministrskim predsednikom Beckom.

Dunaj, 25. septembra. Ruski minister zunanjih del Isvolski s soprogo je danes jutraj dospel semkaj. Na izrečno željo ga ni nihče sprejel na kolodvoru.

Dunaj, 25. septembra. Vesti, da nameravata ministri dr. Pacak in dr. Fort v kratkem odstopiti, ne odgovarjajo resnici. Za sedaj je njih položaj še doela utrjen.

Dunaj, 25. septembra. Romunski kralj Carol je danes dopoldne dospel na Dunaj. Popoldne ga je posetil cesar.

Belgrad, 25. septembra. Položaj Pašićevega kabineta je zelo omajen. Najbrže bo Pašić prisiljen odstopiti. Novo vlado bi na to sestavil dr. Vučić.

Pariz, 25. septembra. Uradni list priobčuje vpokojenje majorja Dreyfussa.

Tripolis, 25. septembra. V utrdbi Hamidije je eksplodiralo 1500 funtov smodnika. Poslopje se je vzgalo, vendar pa se je posrečilo vojaštvu požar pogasiti. Človeških žrtev ni.

San Francisko, 25. septembra. Tu je obolelo 42 oseb na bubonski kugi. 24 bolnikov je že umrlo. V mestu vlada panika. Kugo so prinesli mornarji iz vzhodne Indije.

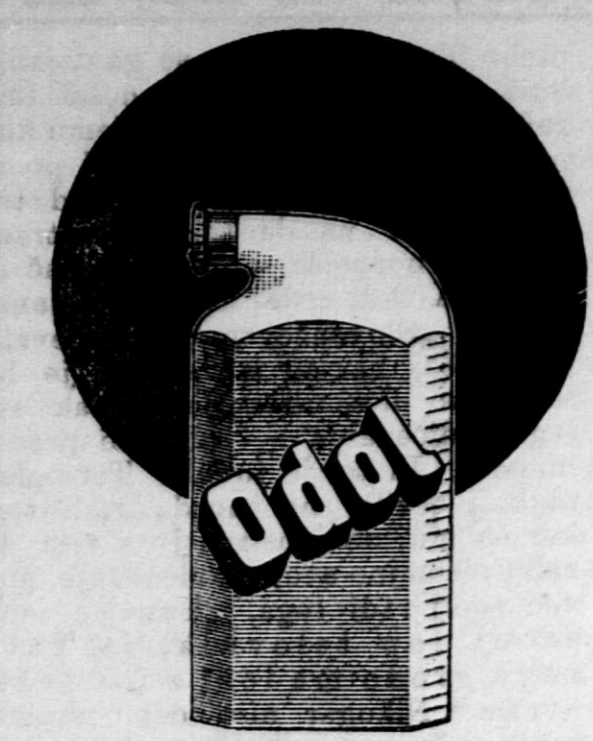
Slovinci in Slovenke! Ne zablite družbe sv. Cirila in Metoda!

Avstrijska specijalita. Na žetodcu bo shajojim ljudem pripraviti je porabo pristnega „Mollvega Seiditz-praska“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na železno krepilno ter pospešeno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah ga deluje zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 16-13

Pomankanje slasti, motenja v prebavljanju se najbolj lahko odpravi z rednim pitjem rogaškega „tempelskega vreca“. Za starejše in kronično stanje to vrste naj se pa raje rabi „Styria vreca“ (močnejši). Dobiva se pri firmah **M. Kastner in Peter Lassnik** v Ljubljani.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšee priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. I steklenica z navodlom i krona. Raspošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici. **Zaloga vseh prizkuženih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, spocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svezih mineralnih vod i. t. d. Dož. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1** poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 10-59

Darila. Upravništvu našega lista so poslali: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** G. Rudolf Starovinski v Litiji K 5-60, nabral ob priliki izleta Zagorskega Sokola na Mlinše v nedeljo, dne 22. t. m. pri zapoznelih Sokolih in njihovih čestitah. — Prijatelj „pri Roži“ v Ljubljani K 22— mesto venca na krsto g. Dragotina Schneiderja v Novogradiški, brata blagopokojne gospe Anke Juvancičeve. Gosp. Danilo Šaplja, mestni rač. oficial v Ljubljani K 15—, nabral ob priliki izleta strelskega kluba „Triglav“ v Kamnik. Vesela družba pri „Novem svetu“ v soboto, 21. t. m. K 6—. Skupaj K 48.60. — Srčna hvala.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 22. septembra: Jernej Hren, davkar v. p., 85 let Streliške ulice 5. Pljučnica Josip Teran, zidar, 59 let Radeckega c. 11 Arterio sclerosis — Meta Oblak, gostinja, 68 let Japeljeve ul. 9. Ostarelost — Karel Zupancič, trgovec, 43 let Zaloška cesta 11. Aneurysma arc. aortae.

Dne 23. septembra: Marija Wolf, taptarjeva hči, 3 mes. Gradaške ulice 6. Zeločni in črevesni katar — Julija Mayer, krajnj. zdravnikova vdova, 70 let. Sv. Jakoba trg 6. Tumor intest. Hepatis.

V deželni bolnici: Dne 21. septembra: Andrej Zahorec, 44 let. Jetika.

Dne 22. septembra: Franja Perše, knjigovodjeva žena, 16 let. Jetika. — Martin Kristan, posestnikov sin, 15 let. Volvur int. ileus.

Dne 23. septembra: Fran Prešeren, posestnikov sin, 22 let. Petanus.

Borzna poročila. Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurzi dun. borse 25. septembra 1907.

Mobilni papir.	Denar	Blag
10% majka renta	98 47	96 60
10% srebrna renta	98 15	98 35
10% avstr. krona renta	98 75	96 75
10% zлата	115 25	115 45
10% ogrska krona renta	92 75	92 95
10% zлата	110 30	110 50
10% posojilo dež. Kranjske	98 60	99 30
10% posojilo mesta Spljet	104 50	102 —
10% Zadar	99 85	100 88
10% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98 15	99 15
10% češka dež. banka k. o.	96 —	96 20
10% ž. o.	96 50	97 —
10% zast. pisma gal. dež. hipotekne banke	99 —	100 —
10% 10% pr.	102 75	103 75
10% zast. pisma innerst. hranilnice	97 50	98 50
10% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	97 75	97 75
10% z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	99 25	100 25
10% obl. češke ind. banke	98 50	99 50
10% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	100 75
10% prior. dolenskih žel.	98 75	99 75
10% prior. juž. žel. kup. 1/2%	296 75	298 75
10% avstr. pos. za žel. p. o.	99 20	100 20

Srečke.	148 75	150 75
švecke od l. 1860 1/2	540 —	544 —
od l. 1864	143 —	145 70
tizske	978 —	2 9 —
zem. kred. i. omiatje	270 70	276 10
li.	237 25	243 25
ogrsk. hip. banke	98 —	104 60
srbske & frs. 100 —	184 00	185 60
turške	80 —	82 —
Basilika	488 —	446 —
Kreditne	90 —	88 —
monoške	90 50	96 50
Krakovske	60 —	64 —
Ljubljanske	48 50	47 50
Avstr. deč. križa	86 25	88 25
Ogr.	66 —	72 —
Rudolfove	2 6 —	214 —
Balchurške	456 20	464 20
Dunajske kom.		

Debitne.	152 50	158 50
žarne železnice	656 —	657 —
Državne železnice	1792 —	1803 —
Avstr.-ogrsk. bančne deln.	635 50	636 60
Avstr. kreditne banke	744 —	745 —
Ogrske	240 —	241 —
Živnostenske	716 —	724 —
Premogokop v Mostu (Brux)	612 —	613 —
Alpske montan	2611 —	2647 —
Praške žel. ind. dr.	541 50	542 50
Rima-Murányi	563 —	565 —
Trboveljske prem. družbe	458 —	462 —
Avstr. orožne tovr. družbe	46 —	160 20
Češke sladkorne družbe		

Valuta.	11 76	13 39
10 kr. cekin	19 16	19 18
20 franki	28 48	28 73
30 marke	38 95	34 03
50 franki	117 45	1 7 65
100 franki	98 60	95 80
1000 franki	2 58	2 64
1000 franki	4 54	5 —

Žitne ceno v Budimpešti. Dne 25 septembra 1907. **Tarimam.** Pšenica za oktober 50 kg K 11 17
" " april 50 " 11 87
" " oktober 60 " 9 67
Koruzna " " 1908 50 " 6 79
Oves " " oktober 60 " 7 92

Meteorološko poročilo.

Ština nad morjem 306. Srednji vršni tlak 756 0 mm

septembra	Uas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebe
24	9. sv.	742 0	10 3	sl. svzh.	Jasno
25	7. sv.	741 8	3 6	brezvetrno	megla
	8. pop.	739 6	18 4	sl. jvzhod	Jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 10 9° normala 13 6°. — Padavina v mm 0

Vinski sodi

12 do 60 hektov iz hrastovega lesa, v prav dobrem stanju so po nizki ceni na prodaj pri M. Rosner & drug v Ljubljani. 32 8 2

Mlad trgovski sotrudnik večje špecerijske in železninarske stroke, obeh deželnih jezikov zmožen, želi do 15. oktobra spreminiti službo. Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 32 6 - 1

2 krojaška pomočnika in učenca

3269-1

sprejme takoj A. Pretnar, krojaški mojster na Jesenicah, Gorenjsko.

Kontoaristinja,

veščta slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dobra računicarica, želi premeniti službo. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3262-1

Proda se pod ugodnimi pogoji

HIŠA

v Rožni dolini pri Ljubljani. V hiši je gostilna in štiri stanovanja. Več se izve v gostilni Balija v Rožni dolini pri Ljubljani. 32 3 - 1

Kupi se hiša z gostilno

v Ljubljani ali kakem ljubljanskem predmestju. 3274-2
Pismene ponudbe pod „V. S.“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Ze rabljeno, proti ognju varno blagajnico šte v. 3

proda ceno Jax na Dunajski cesti 17 v Ljubljani. 3264-1

Šolske knjige

v predpisanih izdajah za vse šole se vedno dobé

„Narodni knjigarni“ Jurčičev trg šte v. 3.

Vajenca

sprejemem takoj! 3207-2
AVG. BERTHOLD
 fotografčni zavod v Ljubljani,
 Sodnijske ulice št. 11.

Lepa stanovanja

z 1, 2 ali 3 sobami s pripadki v novo zgrajenih hišah na Selu pri Ljubljani blizu električne postaje se oddajo v najem takoj ali za november. 2449 18
 Več se izve pri E. Predoviču, Ambrožev trg.

2 konja

črna, stara po 4 leta, po 163 cm visoka, se prodasta takoj. Istotam se prodajo tudi vsake vrste suhe deske iz mehkega lesa. 3222-2
 Pozve se na Karlovski cesti 8 v Ljubljani.

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in močne, od 620 do 650 litrov, prodaja po nizki ceni 2358-11

Fran Cascio
 Vegove ulice št. 10.

Konj in kočija

napol krita, kompletna, skoraj nova. Konj je uporaben tudi za ježo, se prodaja za jako nizko ceno. Več pozive se pri Urbanu, hlevnem hlapcu pri Figovcu, kjer se konj in kočija lahko ogleda. 3251 1

Graščina Luknja

(Luegg.)
 z zgodovinskimi graščinskimi razvalinami, pristavo, mlinom, žago, okoli 100 orali gozda, okoli 100 orali njiv in travnikov, v prekrasni leži, se iz proste roke prodaja eventualno tudi deljeno. Vprašanja na graščinsko upraviteljstvo Zalog (Breitenau) pri Novem mestu. 3281-4

Več spretnih stavbnih ključarjev in mizarjev

sprejme v stalno delo **tyrdka G. Tönnies** 3254 1
 stavbno podjetje v Ljubljani.

Lepa enonadstropna komfortna hiša

v Novem mestu št. 220, nasproti okrajn. sodišča, z dobro vpeljana trgovino z mešanim blagom, vrtom in lepim gozdom, 3255-1

se takoj poceni prostovoljno prodaja.

Za elegantni svet!
 Najfinjši pisemski papir
 francoski in angleški v okusnih kasetah in zavitkih se dobiva v „Narodni knjigarni“ združeni s trgovino s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami
 Jurčičev trg 3.

Kinematograf „Edison“ Dunajska cesta nasproti kavarni „Evropa“
Srede in soboto nov spored.
 Več se razvidi iz lepakov. 3257

Hiša
 v Spodnji Šiški št. 130 s šestimi stanovanji, pekarijo, prodajalno in gostilno se takoj prodaja. Več pove lastnik. 3118-3

Komí
 za trgovino z mešanim blagom, nren prodajalec ter z večletnimi izpričevali in blagajničarka, večča mešana stroke, se sprejmeta v večjo trgovino na deželi. Kje, pove iz prijaznosti upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“. 3174 3

Korepetitor
 (mlada srednješkolska učna moč ima prednost) se išče k dvema dečkoma 1. in 4. razreda realke v Ljubljani. Naslov v upraviteljstvu „Slovenskega Naroda“. 3180-3

Kupiti
 se želi majhno posestvo z gostilno ali samo hiša z gostilno v Ljubljani ali se kaj enakega tudi v najem vzame kje v bližini Ljubljane. Ponudbe na g. Franc Brinovo, Stara gora p. Mirno, Dolensko ali Zaloga mengeškega piva v Ljubljani. 3222-2

S1. novembrom se odda na račun stara vpeljana gostilna na deželi.
 Naslov pove iz prijaznosti upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“. 3182-2

Dva
 kleparska pomočnika sprejme takoj v trajno delo **Ž. Žužek, klepar na Bledu.** Istotam se sprejme vajenec za kleparstvo. 3231-2

Aviso

C. in kr. intendantca 3. voja. K št. 8357 I. 1907. zaradi zakupne oddaje kruha in ovsa za v postajah

Bruck na Muri	okrajnem glavarstvu	Brucku na Muri	2.
St. Marein	v	Leobnu	3.
Leoben		Mariboru	5.
Judenburg	vojaškem preskrbovališču v	Celju	7.
Slovenska Bistrica		Ptuj	8.
Strass		Šmohorju	10.
Celje	okrajnem glavarstvu	Št. Vidu na Glini	11.
Ptuj	v	Volšperku	12.
Šmohor		Kotjem	15.
Št. Vid na Glini		Trbižu	16.
Volšperk	občinskem uradu	Rablu	17.
Kotje	v	Bovcu	18.
Trbiž		Tolminu	18.
Malborget	okrajnem glavarstvu v	Kanalu	19.
Rabl	občinskem uradu v	Gradišču	21.
Bovec		Ronkiju	22.
Tolmin	okrajnem glavarstvu v		
Kanal	občinskem uradu v		
Gradišče	okrajnem glavarstvu v		
Ronki	občinskem uradu v		

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo razglasi in zvezki pogojev, ki so na ogled pri zgoraj omenjenih obravnavalnih mestih in ki se dobivajo zastonj pri vojaških preskrbovališčih. V Gradcu, julija 1907. C. in kr. intendantca 3. voja.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
 12-110 Podružnica v SPLJETU. Stritarjeve ulice št. 2. Podružnica v CELOVCU.
 Delniška glavica K 2.000.000. Rezervni fond K 200.000.
 priporoča promese na Tiske srečke za žrebanje 1. oktobra sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po K 7. Glavni dobitnik K 180.000. od dne vloge do dne dviga po 4 1/2%.
 Rentni davek plača banka sama. Rentni davek plača banka sama.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
 priporoča svoje Specialiteta:
izborna pivo. črno pivo „Salvator“.
 Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon šte. 187. 1454-42
 Pošiljstvo na dom sprejema restavracija gosp. R. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (šte. telefona 32.)

Gostilna
 z lepimi prostori in obširnimi vrtom, na zelo prometnem prostoru v Ljubljani, se takoj odda na račun. Kje, pove upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“. 3130-2

Elegantno meblovane **sobe**
 s kopalno sobo in dobro brano se oddajo s 1. oktobrom v narodni obitelji v Gradcu. — Posebno ugodno za visokošolce. Več se izve pod naslovom: **H. K. v Gradcu, Rechbauerstrasse 45, II. nadstropje, desno.**

Na stanovanje
 (eventualno tudi v prehrano) se sprejme takoj priletna **gospa (gospodična)** proti malemu plačilu v gotovini in proti mali pripomoči v gospodinjstvu. Naslov se izve v upraviteljstvu „Slovenskega Naroda“. 3203 2

Dijaki ali gospodične
 se sprejmejo v boljši družini pod pravi ugodnimi pogoji na dobro brano in lepo stanovanje v zdravi legi. Na razpolago je tudi klavir. 2880-10
 Glavni trg 25, I. nadstropje.

Corso italiano
 po sistemu Berlitz, v 6 mesecih italijansko. **Mesečna žolnina:**
 a) za pouk: „10“
 b) za konverzacijo: K 7“
 Prijave od 26. do 30. septembra: Pod Trnovo št. 2, II. nadstr. (Urbančeva hiša), poleg Čevljarskega mostu. Učenci se prosijo, naj se zaradi uvrstitve v njih lastno korist prijavijo pravočasno

5000 kron zaslužka
 plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudesa zbirka **600 kosov samo za fl. 2 50** ni priložnostni nakup in sicer:
 Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s 3letno tvorniško pisemno garancijo; ameriška dvojzlatna oklepna verižica; 2 amer. drob-e-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura: mansetni, ovratniški in naprsni gumbi; bdelni amer. žepni poček; elegantna svilnata kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s simli-briljantom; mična damska broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prekr. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovskih biserov; 6 indiskih carovnikov — razvedre vsako družbo in še 350 razl. predmetov, koristnih in neuporabnih pri vsaki hiši — zastonj. Vse skupaj z eleg. sist. Rosko. f. žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo gl. 2.50. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja **S. URBACH, svetovna razpošiljalnica** Krakov šte. 57.
 N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem zastonj prima angl. britev ali 6 najfin. žepnih robcov. Za neug. jalajoče denar takoj nazaj, vsak riziko torej izključen. 3263

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpeljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Št. 36083. 3249-1

Ustanova za uboge.

Pri mestnem magistratu je izdruženo eno mesto grof Lambergove ustanove za uboge v znesku 28 v na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 18. septembra 1907.

Gumasto blago

higijenske, kirurške in tehniške gumaste cevi vseh vrst, povoščeno blago in linolej, kilni pasovi, pasovniki, nogavice za krčne žile in pa

vsilni predmeti za bolniško postrežbo

Lastna delavnica za obvezila v hiši.

M. Gál

TRST, Corso 4. GORICA, Corso Verdi 11.

Gospodična

se sprejme na hrano in stanovanje.
Barvarska steza 5, pritrilje. 3248 1

Odkukovana

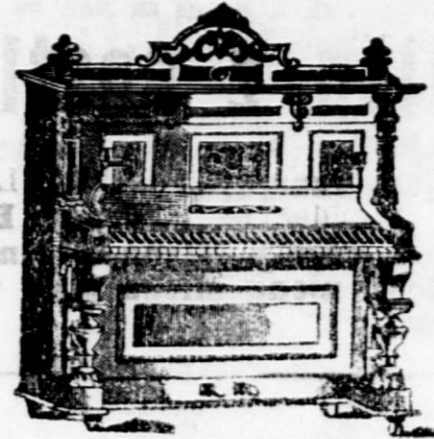
Prva kr. tvornica klavirjev

Ljubljana

Blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let.

Ekspert v vse dežele.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene **planine, klavirje** in **harmonije** tudi **samoigralne**

za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje. 1706 22

Največja tvornica na jugu Avstrije.

V Kranju na Glavnem trgu se takoj ceno odda
nov prostoren lokal,
z velikimi skladišči, šupo in dvoriščem,
pripraven za vsako trgovino ali kako drugo
primerno podjetje.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3295-5

Deška meščanska šola v Postojni.

Št. 15.

3250

Razglas.

Na deški meščanski šoli v Postojni se prične šolsko leto 1907/8 v torek, dne 1. oktobra t. l.

Vpisovanje v I. in II. razred bo 28., 29. in 30. septembra t. l. V I. razred se sprejmejo vsi tisti dečki, ki dokažejo s šolskim naznanilom, da so z zadostnim uspehom dovršili 5. šolsko leto (ni treba 5. razred ljudske šole.

Va sprejem v II. razred je potrebna primerna starost in dokaz zadostne predizobrazbe.

Ravnateljstvo deške meščanske šole v Postojni,
dne 24. septembra 1907.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)

11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Rudolfovega.

11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

6-50 popoldne. Osebn. vlak iz Jesenic, Prage, Celovca, Beljaka. (Samo od 1. junija.)

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Naznanilo Svojem cenj. p. n. zaščitnikom in znancem naznanjam, da dospem sredi oktobra in da zopet pričnem s

plesnim poukom.

Privatne družbe, klube itd., ki se nameravajo učiti, vljudno prosim, naj se dočler pridem, končno odločijo. Gg. p. n. dijakom, ki bi se hoteli strniti v klube, rad dovolim posebne olajšave. Opozorjam, da noben plesni učitelj, ki ga ne odobri vlada, nima pravice poučevati plesa ali sestavljati plesnih družb. Z velespoštovanjem

Giulio Morterra
plesni učitelj.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.
C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala

K 33,743.421.70.

Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.

1. Splošni prejemki za l. 1905 K 32,677.-80-
2. Splošna aktiva dne 31. dec. 1905 „ 223,817.069-
3. Izplačane police „ 615,093.054-
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905 „ 7,223,290-

Poraba presežka:

Dobiček zavarovancem K 5,295.843-

Dividende in obresti „ 726.575-

Nadaljna rezerva za eventualno znižanje obrestne mere „ 1,200.872-

3201-2 K 7,223.290-

Novi tarifi z zgodnjimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastoj in poštine prosto.

Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Franc Jožefovi cesti št. 17 pri **GVIDONU ZESCHKO.**

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

Štev. 204/pr. 3751 1

Razpis

Na kirurškiem oddelku deželne bolnice v Ljubljani je izpraznjena

služba asistenta

s katero je zvezana letna plača 1600 kron, 20% draginjska doklada od temeljne plače ter pravica do 4. petletnice po 200 kron.

Asistent ne sme biti oženjen ter mora na vsak način stauovati v bolnici, kjer bo imel eno sobo s prosto kuhinjo in svečav.

Prosilci za to službo, ki se za zdaj odda le provizorično, morajo biti doktorji vsega zdravilstva ter imajo dokazati, da so v kirurgiji izvežbani.

S kretim listom, z diplomo o doktoratu, z izpisi o dozdanjem zdravniškem poslovanju in specialni strokovni sposobnosti ter z dokazili o znanju slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju opremljene prošnje je predložiti do

20. septembra t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,
dne 20. septembra 1907.

NARODNA KNJIGARNA

Jurčičev trg 3

priporoča

svojo bogato zalogo

pripovednih spisov

v raznih jezikih.

Pred nakupom si oglejte velikansko

sukneno zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špiltska 38 ulice št. 5.

Ostanki pod cenoi

(od katerega imam samoprodajo za Kranjsko)

Karbolinej Avenarius

za stavbe in kiparje kakor tudi za vsako drugo obrt.

Vse vrste olja in mazila za stroje

kakor tudi priznane najboljšje

olje proti prahu

priporočam po tvorniških cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja. 2131 27

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.